

طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول

بنیادین آموزش و پرورش

محمد گل صنم لو^۱، ابراهیم نعیمی^۲، علی خورسندی طاسکوه^۳، سید صدرالدین

شریعتی^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۱/۲۷

فصلنامه مطالعات راهبردی بسیج، سال بیست چهارم، شماره ۹۰، تابستان ۱۴۰۰

چکیده:

هدف اصلی پژوهش حاضر ارائه الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بود. بدین منظور در یک تحلیل کیفی و با رویکرد پدیدارشناسی، متن سند مطالعه گردید. یافته‌های تحقیق در دو بخش عرضه شد. بخش اول شامل داده‌های توصیفی و بخش دوم شامل ارائه یافته‌ها و داده‌های کیفی است. ابتدا داده‌های توصیفی شامل شاخص‌های تعیین شده معلم خوب در سند تحول، مؤلفه‌های اصلی تبیین شایستگی‌ها و اقتدار معلمان خوب شناسایی گردید. نتایج تحلیل یافته‌ها نشان داد که پنج مؤلفه: دانش، توان، بینش، گزینش و آرامش می‌تواند شالوده طراحی الگوی معلم خوب قرار گیرد. برای ارائه یافته‌های پژوهش از مصاحبه عمیق نیمه ساختارمند با حضور ۱۲ نفر از متخصصان سند استفاده شد و جداول کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی مشخص گردید و بر این اساس الگوی طراحی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین تدوین گردید. برای اطمینان از روایی پژوهش، گزارش نهایی تحلیل به سه نفر از متخصصان سند تحول داده شد تا پس از بازبینی، پیشنهادهایشان در مرحله کدگذاری باز، اعمال گردد. همین گروه در مرحله بعدی، کدگذاری محوری را بررسی نمودند و نظرات آن‌ها در تدوین الگو به کار رفت.

واژگان کلیدی:

الگو، اقتدار و شایستگی، معلم خوب، سند تحول بنیادین

۱ - دانشجوی دکتری دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، تهران، ایران golsanam42@gmail.com

۲ - استادیار دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، تهران، ایران naeimi@atu.ac.ir

۳ - استادیار دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، تهران، ایران khorsandi@gmail.com

۴ - نویسنده مسئول) دانشیار دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، تهران، ایران shariati@atu.ac.ir

۱- مقدمه و بیان مسئله

معلم خوب باید از یک الگوی شایستگی و اقتدار که شامل دانش حرفه‌ای (دانش نظری، تعهد و شایستگی عملی) یادگیری در طول عمر، دانش معلمی، ویژگی‌های اخلاقی، دانش مربوط به دانش آموزان، مشکلات یادگیری آن‌ها، دانش نظریه‌ها و راهبردهای آموزشی و دانش منابع آموزشی است؛ برخوردار گردد.

این الگوی شایستگی و اقتدار باید سه عامل مهم:

الف) مقبولیت (تفوق علمی، صلاحیت حرفه‌ای، شخصیت قابل احترام، نظم در گفتار و رفتار، متانت و وقار، ادب در مناسبات اجتماعی، آراستگی ظاهری، احساس مسئولیت، تسلط بر خود، خودشناسی و خدانشناسی، انصاف و عدل) را داشته باشد.

ب) محبوبیت (دوست‌داشتنی و دل‌نشین باشد، دانش‌آموز خود را دوست داشته باشد، تفاوت‌های فردی آن‌ها را بشناسد، دارای صفای نفس و پاک از معایب باشد، فطرتی خدادادی و روح بلندی داشته باشد) .

ج) موفقیت : از قوانین حاکم بر روح دانش آموزان خود که موضوع مباحث روانشناسی است آگاه باشد تا توانایی همدلی با آنان را بیابد، با تکنیک‌های آموزشی و تربیتی آشنا باشد و با استفاده از روش‌های صحیح آنان را به مقاصد موردنظر راهنمایی کند تا بتواند در بین الگوهای گوناگون همچون الگوی گفتگویی، الگوی مسأله محور، الگوی لیبرال، الگوی شرطی‌سازی (باقری، ۱۳۸۹، ص ۵۷) خود را مطرح کند.

۱-۱- ضرورت موضوع

بسیاری از مشکلاتی که موجب بروز آشفتگی‌ها و سردرگمی‌ها در شیوه تربیت معلم خوب و تأمین منابع انسانی شایسته در تعلیم و تربیت کشور شده است، ناشی از خلأ یک الگوی معلم خوب است؛ چراکه یکی از مهم‌ترین روش‌های تربیت ، تربیت به‌وسیله الگو است که می‌توان آن را " روش الگویی" نامید. از آنجائی که الگودهی و الگوپذیری از مهم‌ترین مبانی اسلام هستند، در منشور تربیتی قرآن از مربی بزرگ انسان پیامبر گرامی (ص) به‌عنوان اسوه و الگو یادشده است و به کسانی که امید ترقی در این راه را دارند سفارش به پیروی از این راه شده است. از این‌رو در راهکار ۱/۴ سند تحول، موضوع نقش الگویی معلمان از ضرورت‌های پژوهش بیان شده که پرداختن به آن می‌تواند منجر به ارتقای آموزش و پرورش گردد.

۱-۲- اهمیت موضوع

امروزه آموزش و پرورش یک مسئله جهانی تلقی شده و در هر کشوری هر آنچه به‌عنوان عوامل تهدیدکننده آن باشد، موردنقد و تحلیل قرار می‌گیرد تا نگرش برنامه‌ریزان، معلمان و دانش‌آموزان متناسب با تحولات جهانی و خاستگاه جامعه آن‌ها شکل بگیرد. روش تربیتی

اسلام در فلسفه تربیتی آن، هم از نظر وسیله و هم هدف، از دیگر روش‌های تربیتی متمایز و منحصر به فرد است. این منحصر بودن، نظرها را به خود جلب و به اندیشیدن در سرچشمه این باور بی‌نظیر فرامی‌خواند. در حالی که هدف بیشتر روش‌های تربیتی جهان، تربیت شهروند شایسته است؛ اما هدف اسلام تربیت انسان شایسته است، انسان با تمام خواص و گوهرهای نهفته در اندرون خود؛ انسان از جهت انسان بودن نه از جهت شهروند بودن. در سند تحول بنیادین، معلم خوب معلمی است که همانند کومینوس سعی می‌کند تا انسانی پرورش دهد که زندگانی این جهانی را به خوبی بگذراند و برای زندگی آن جهانی نیز آماده شود، خود و جهان را بشناسد، فرمانروای خود گردد و به خدا رو کند (قائدی، ۱۳۸۴، ۱۲۰). و این نیاز به الگویی دارد تا با تکیه بر آن، برخی از مشکلات فعلی آموزش و پرورش ایران مانند به‌روز نبودن آموزش و پرورش، وارداتی بودن الگوی آن، اسلامی نبودن فلسفه آموزش آن، تکیه بر محفوظات و خلاق نبودن آن، پایین بودن سطح دانش و مهارت‌های حرفه‌ای معلمان رفع گردد. این الگو می‌تواند در مصاحبه استخدامی معلمان، سنجش دانش، توانایی، بینش و آرامش معلمان در آزمون‌های ادواری معلمان جهت ارتقا و به‌روز کردن معلومات آن‌ها که در بیشتر کشورها هر سال دو بار انجام می‌گیرد، هم‌چنین در دوره‌های ضمن خدمت، واحدهای درسی دانشگاه فرهنگیان، پژوهش‌ها، اقدام پژوهی‌ها و مسابقات علمی، گروه‌های آموزشی و انجمن‌های علمی معلمان و جهت مقایسه با الگوهای معلمی مطرح جهانی مورد استفاده قرار گیرد.

۱-۳- مسئله اصلی

برای دستیابی جامعه اسلامی به اهداف و آرمان‌های خود در آموزش و پرورش با توجه به اهداف مندرج در سند تحول بنیادین نیاز به یک الگوی کامل و بی‌نقصی است که تربیت نیروی انسانی شایسته خصوصاً معلم خوب از طریق آن صورت گیرد. مسأله اصلی در این تحقیق کشف و بهره‌مندی از این الگو است. الگویی پویا، اثربخش و هوشمند با تکیه بر سند تحول بنیادین که باید با درک عمیق مفاهیم فلسفی و مبانی نظری تحول بنیادین و با درک تحولات منطقه‌ای، ملی و جهانی، نسبت به شناسایی قوت‌ها و ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها اقدام و با شناسایی منابع و امکانات، موانع، نیروهای پیش‌برنده، نیروهای بازدارنده همراه باشد تا چگونگی دستیابی به اهداف را ترسیم نماید.

بر این اساس سؤالات اصلی پژوهش حاضر عبارتند از:

- ۱) شاخص‌های تعیین‌شده معلم خوب در سند تحول کدامند؟
- ۲) ابعاد و مؤلفه‌های اصلی تبیین شایستگی‌ها و اقتدار معلمان خوب با توجه به سند تحول بنیادین و کشورهای مطرح در آموزش و پرورش دنیا کدامند؟

۳) بر اساس شاخص‌ها، مؤلفه‌ها و ابعاد شناسایی شده، الگوی معلم خوب در سند تحول چگونه است؟

۴-۱- نحوه سازمان دهی مقاله

ساختار مقاله حاضر به این صورت است که ابتدا مبانی نظری پژوهش در قالب چهار بخش "الگو"، "اقتدار و شایستگی"، "معلم خوب" و "سند تحول بنیادین" به صورت مختصر مرور شده و پس از بیان پیشینه تحقیق و نیز جزئیات روش تحلیل کیفی و کدگذاری محوری استراوس و کوربین، یافته‌های پژوهش در پنج مؤلفه "دانش"، "توان"، "بینش"، "گزینه‌ها" و "آرامش" از طریق استناد به اظهارات مصاحبه‌شوندگان تشریح می‌گردد. در ادامه با توجه به یافته‌های تحقیق، مدل اقتدار و شایستگی معلمان خوب تبیین و درنهایت پیشنهادهایی ارائه می‌شود.

۲- ادبیات موضوع و پیشینه

۲-۱- ادبیات نظری

۲-۱-۱- الگو

مهران (۱۳۹۵) در مورد الگوهای مطرح معلمی می‌گوید: دو الگوی اصلی در تربیت معلم وجود دارد که عبارتند از: ۱- الگوی مبتنی بر خلاقیت و ۲- الگوی انسان‌گرا. تأکید الگوی مبتنی بر خلاقیت بر مهارت‌هایی است که معلم باید دارا باشد و تأکید الگوی انسان‌گرا بر شخصیت معلم و کرامت وی به عنوان انسان است (پورهادی، ۱۳۹۵، ص ۳).

در تحلیل تأثیرپذیری انسان از الگو، می‌توان گفت که انسان به دلیل کمال خواهی، آرزوهایی را در سر می‌پروراند. زمانی که با الگو مواجه می‌شود و کمال مطلوب را در آن می‌یابد، از نظر عاطفی نوعی قرابت و هماهنگی بین خود و الگو می‌بیند. از سوی دیگر، احساس نیاز به آن کمال که در الگو هست، سراسر وجود الگوپذیر را فرامی‌گیرد. این دو عامل، یعنی هماهنگی عاطفی با الگو و احساس نیاز به آن باعث می‌شود که الگوپذیر به دنبال الگو برود.

معلم و مربی در روش الگویی باید ترتیبی اتخاذ کند تا در عین انقیاد و اطاعت، روحیه انتقاد و پرسشگری در متری تقویت شود و با بصیرت و منطق، الگوبرداری نماید و مصداق این آیه شریفه قرآن گردد که: "الذین یستمعون القول فیتبغون احسنه اولئک الذین هدیهم الله و اولئک هم اولوالالباب" (زمر: ۱۸) کسانی که سخنان خوب را می‌شنوند و از نیکوترین آن‌ها پیروی می‌کنند که خداوند هدایتشان کرده و آنان خردمنداند.

پایبندی مربیان به الگوی اتخاذ شده نیز از عوامل بسیار مهم در نتیجه گرفتن از آن الگو است. امام علی (ع) که الگوی همه مؤمنان و انسان‌های وارسته است، قسم یاد می‌کند که من

چیزی را که خود عمل نمی‌کنم، به شما نمی‌گویم، " ایها الناس انی و الله ما احثکم علی طاعه الا و اسبقکم الیها و لا انها کم عن معصیة الا و اتناهی قبلکم عنها" (نهج البلاغه، خطبه ۱۷۵) " ای مردم! به خدا سوگند، من شما را به طاعتی بر نمی‌انگیزم، جز آن که خود، پیش از شما به انجام آن برمی‌خیزم و شما را از معصیتی باز نمی‌دارم، جز آن که خود پیش از شما آن را فرومی‌گذارم.

۲-۱-۲- معلم خوب

فروغی ابری، معلم خوب را در ارتقای بینش سیاسی و پرورشی، روحیه پاسداری از استقلال همه‌جانبه کشور، پرورش روحیه سلحشوری به متعلقات، تقویت بینش سیاسی به مسائل ایران و جهان مؤثر می‌داند (فروغی ابری، ۱۳۸۶، ص ۷۸).

اسکندری در تحقیق خود بر اقتدار مثبت (اقتدار محتوایی) معلمان خوب و تأثیرات عمیق آن در فرآیند تعلیم و تربیت تأکید می‌نماید. منظور از اقتدار، مزایا و پاداش‌هایی به شاگردان یا برعکس توان اعمال تنبیه نیست بلکه منظور این است که معلم از سوی دانش آموزان به‌عنوان فردی ماهر و متخصص شناخته می‌شود و سطح دانش وی بیشتر از خود آن‌ها برآورد می‌گردد. از نظر نقش و جایگاه اجتماعی دارای جایگاهی بلند و عالی می‌باشد. بدون اقتدار، عملاً جریان تربیت منتفی خواهد بود. به عبارت دیگر اگر در تعامل بین معلم و شاگرد، اقتداری در کار نباشد، مربی و متربی در یک سطح قرار گرفته و تربیت معنی خود را از دست می‌دهد. با این همه معلمان خوب به‌طور عام لازم است که از شکل‌های مطلوب و موجه اقتدار برخوردار باشند و از کسب انواع نامطلوب آن بپرهیزند. (اسکندری، ۱۳۹۳، ص ۶۶۹).

راسول و همکاران ابر شایستگی معلمان خوب تأکید دارند و واژه شایستگی را به هر ویژگی عملکردی فردی اطلاق می‌کنند که منجر به عملکرد قابل قبول یا برجسته شود. شایستگی‌ها ممکن است شامل مهارت‌های فنی، سطح انگیزه، صفات شخصیتی، آگاهی از بدنه دانش، یا هر چیز دیگری باشد که می‌تواند در دستیابی به نتایج کمک کند. (۲۰۱۰ راسول و گریبر، ترجمه طاهری، ۱۳۹۶، ص ۳).

بلیک مور و فریث معتقدند که از نشانه‌های شایستگی معلمان خوب این است که آن‌ها ایده‌های خوب را در ذهن شاگردان خود تقویت و پایدار می‌سازند. اشتباه‌ها و سوء تفاهم‌ها را برطرف می‌کنند. آن‌ها می‌دانند که مغزها مانند آحاد افراد، با یکدیگر تفاوت دارند، اما

¹ William J. Rothwell & Jim M. Graber

² Sarah-Jayne Blakemore

مغزی وجود ندارد که نتوان آن را بهبود بخشید یا تغییر داد (۲۰۰۵، ترجمه خرازی، ۱۳۹۴، ص ۱۶).

اثر بخش بودن معلمان وابسته به دارا بودن ترکیبی از انواع شایستگی‌هاست. بخشی از شایستگی‌های معلمی متأثر از قابلیت‌ها و توانمندی‌های فردی معلمان است و بخش دیگر به محیط تعلیم و تربیت معلمان ارتباط دارد. (آلتان و همکاران، ۲۰۱۹، ص ۱۷۳)^۱

تسلط معلم بر دانش موضوعی، یک شایستگی بنیادین محسوب می‌شود. معلم تا درک و تحلیل روشنی از دانش موضوعی نداشته باشد و منطق دانش موضوعی را درک نکند، نمی‌تواند عمل تدریس را حتی در ابتدایی‌ترین شکل آن انجام دهد. ضروری است معلمان بر دانش موضوعی یا دانش‌های مرتبط با موضوع تدریس خود مسلط باشند با ابزارهای تحقیق و ساختار دانش موضوعی یا دانش‌های مرتبط با موضوع تدریس خود آشنا باشند و تجارب یادگیری را به نحوی طراحی کنند که جنبه‌های مختلف موضوع درسی برای دانش آموزان معنادار شود. (همفری و همکاران، ۲۰۰۷، ص ۸۷)^۲

گزارش‌های یونسکو حاکی است که در تربیت معلمان خوب باید به عواملی همچون تأمین مالی معلمان توجه زیادی نمود چراکه استرس فقر به مغز آسیب می‌رساند و مانع ارتقاء و اقتدار معلمین می‌شود. (نصیری، ۱۳۹۵، ص ۳).

یوسف زاده می‌گوید معلم خوب باید به‌عنوان یک عضو در مجامع ملی و بین‌المللی حرفه‌ای حضور یابد تا بتواند دانش و عمل حرفه‌ای خود را بهبود بخشد (۱۳۹۵، ص ۱۴۸). بر اساس تعریف صاحبی، معلم خوب معلمی است که رئیس مآبانه رفتار نمی‌کند. او شیوه آرام بخشی به خود و مدیریت هیجانات منفی را می‌آموزد یعنی مهم‌ترین مهارتی که بعدها نیز در زندگی دانش‌آموزان به کارشان می‌آید (۱۳۹۶، ۱۳۰).

صحراکار و همکارانش سازگاری با تغییر را یکی از ویژگی‌های معلم خوب می‌دانند و معتقدند که معلمان خوب باید در مرکز تغییرات برنامه‌های درسی قرار بگیرند (۱۳۹۶، ص ۸۹). به عقیده رستمی معلم خوب کسی است که علاوه بر دارا بودن ویژگی‌هایی همچون توانایی، دانش، تعهد و کارآمدی در ارتقای همه‌جانبه همکارانش نیز تلاش کند (۱۳۹۷، ص ۱۶۸). میل ورد استفاده از روش‌های خلاق در کلاس درس، به تفکر واداشتن دانش‌آموزان، به بحث کشاندن آن‌ها در سطوح مختلف، گنجانیدن نظریه در عمل، توجه به سبک‌های متفاوت

¹-Altan et al.,2019, p 173

² -Hmphrey et al., 2017, p 87

یادگیری دانش آموزان را از ویژگی‌های معلمان خوب دانسته است (میلوارد، ۲۰۱۸، ص ۱۳۸).

شپرد و لوی کلاس را به صورت یک فضای عاطفی در نظر می‌گیرند و معلم خوب را معلمی می‌دانند که در زندگی عاطفی دانش‌آموزانش حضور می‌یابد و با در نظر گرفتن واکنش‌های عاطفی مورد انتظار یا واقعی دانش‌آموزان تصمیم‌گیری می‌کند (شپارد و لوی، ۲۰۱۹، ص ۱۹۸).

کیم و همکارانش معتقدند در کلاس درس دانش‌آموزان مهارت‌های معلمان خود را الگوبرداری می‌کنند. اگر معلمان نتوانند این مهارت‌ها را به دانش‌آموزان خود منتقل کنند، آن‌ها قادر به الگوگیری نخواهند شد. (Kim et al, 2019, p101)

۲-۱-۳- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

در سند تحول بنیادین، معلم خوب به عنوان اسوه‌ای امین و بصیر و مؤثرترین عنصر در تحقق مأموریت‌های نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی است. از این رو نظام آموزشی کشور با داشتن بیش از یک میلیون معلم با ارائه سند تحول سعی نموده است تا هر چه بیشتر به تربیت دانش‌آموزان، متناسب با اهداف تربیتی اسلام با نیم‌نگاهی به اهداف مطرح‌شده جدید در عرصه‌های جهانی بپردازد. برای مثال در آموزش و پرورش بیشتر کشورهای دنیا از جمله فنلاند، ژاپن، نیوزلند، معلمان با دو واژه مسئولیت^۳ و پاسخ‌گویی^۴ سروکار دارند. در مسئولیت، معلم فقط به اجرای مسئولیت خود می‌پردازد و اگر دانش‌آموز نتواند به مقصد برسد معلم خود را مقصر نمی‌داند اما در پاسخ‌گویی، معلم ضمن اینکه مسئولیت خود را به نحو احسن انجام می‌دهد ولی به آن قانع نبوده و او می‌خواهد بداند که چرا برخی از دانش‌آموزان به نتیجه مطلوب نرسیده‌اند. به نظر می‌رسد که در سند تحول بنیادین برای همراه شدن با تحولات آموزشی دنیا و حتی فراتر رفتن از این تحولات، دو نوع تحول مفهومی برای رسیدن به اهداف بیان‌شده در بالا صورت گرفته است که درک آن‌ها برای تمامی دست‌اندرکاران ضروری است. این دو نوع تحول مفهومی عبارت‌اند از: الف: مفاهیم جدید با واژگانی جدید: در مبانی نظری و در سند تحول، برخی واژگان نوین با مفاهیم جدید به کار گرفته شده است که در اسناد قبلی و ادبیات آموزش و پرورش رایج نبوده است. واژگانی مانند: "حیات طیبه"، "تکوین و تعالی هویت"، "تعالی موقعیت" مفاهیم جدیدی هستند که

1 - Millward, 2018, p138

2- Sheppard & Levy, 2019, p198

3 responsibility

4 accountability

در مجموعه بنیان‌های نظری و نیز سند تحول بنیادین مورد توجه قرار گرفته‌اند (شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰) و نظام آموزش و پرورش بر پایه آن‌ها استوار است. این مفاهیم کلیدی نیازمند بررسی عملیاتی هستند تا مخاطبین با شناخت معنا و مفهوم آن‌ها بتوانند راهبری اجرای عملیاتی سند را معمول دارند.

ب: مفاهیم جدید با واژگان قدیم: در اسناد تحولی برخی از واژگان اشراک مفهومی شده‌اند، بدین معنی که واژه‌ها، قدیمی و مصطلح است مانند: معلم، تربیت، مدرسه، خانواده، روش تدریس، شیوه ارزشیابی، لیکن توسعه مفهومی پیدا کرده و معنای جدیدی از آن استفاده می‌شود. تحول بنیادین به مفهوم دقیق کلمه، نیازمند درک مفاهیم جدید و به‌کارگیری واژگان و کلمات بامعنای نوین است که می‌تواند شوق‌انگیز و تحول‌آفرین باشد. در غیر این صورت باطن و روح حاکم بر اسناد تحولی درک نخواهد شد و تحول به یک حرکت ظاهرگرایانه فرو کاسته می‌شود و نشاط و شادابی در ذی‌نفعان و مخاطبان و نیز اثربخشی و کارایی در سیستم ایجاد نمی‌کند. به این ترتیب سند تحول می‌تواند طراح الگوی معلم خوبی باشد که بهترین و جامع‌ترین الگوها گردد. با عنایت به موارد فوق، این پژوهش سعی می‌کند که با توجه به فلسفه تربیتی اسلام و مؤلفه‌های مطرح‌شده در سند، تحولات صورت گرفته در تعلیم و تربیت کشورهای پیشرفته جهان، ضمن ارائه الگوی معلم خوب بر اساس مؤلفه‌های مطرح‌شده در سند به اهداف سند تحول نزدیک‌تر گردد.

۲-۲- پیشینه تحقیق

یکی از پیش‌شرط‌های به‌کارگیری روش نظریه زمینه‌ای، فقدان و یا کمبود ادبیات موضوع در مسأله مورد تحقیق بیان شده است. منظور از ذکر پیشینه تحقیق در این بخش نیز نقض پیش‌شرط مزبور در پژوهش حاضر نیست. گرچه تاکنون بحث‌ها، مقالات و تفسیرهای زیادی در مورد سند تحول بنیادین گفته و نوشته شده است اما مدل‌های الگوی معلم خوب که با تکیه بر سند تحول آموزش و پرورش ارائه شده باشد، کمتر بوده است. آنچه در این بخش بررسی می‌شود مرور بخشی از تحقیقات مشابه در قلمرو موضوعی این پژوهش است.

جدول ۱- خلاصه‌ای از مطالعات پیشین

نویسندگان (سال) - روش	سؤال اصلی	مهم‌ترین یافته‌ها
ربانی و همکاران، (۱۳۸۵) کتابخانه‌ای، میدانی	نقش معلمان بر جامعه‌پذیری سیاسی دانش‌آموزان دوره متوسطه چیست؟	بین نگرش سیاسی و اجتماعی دبیران و جهت‌گیری سیاسی و اجتماعی دانش‌آموزان همبستگی مستقیم و معناداری وجود دارد. با تغییر نگرش و جهت‌گیری سیاسی و اجتماعی معلمان، نگرش و جهت‌گیری سیاسی و اجتماعی دانش‌آموزان نیز تغییر می‌یابد.
کخدایی (۱۳۹۵) کتابخانه‌ای	انواع دانش معلم کدامند؟	معلم خوب باید از حوزه‌های دانش پداگوژی، دانش محتوایی شناخت کافی داشته باشد. دانش زمینه نیز به او کمک می‌کند تا از شرایط تاریخی، جامعه‌شناسی، سیاسی، اقتصادی جامعه آگاهی داشته باشد. در دانش فراشناختی بر انواع دانش خود و چگونگی استفاده از آن‌ها نظارت می‌کند و برای ایجاد اصلاح آن انعطاف لازم را پیدا می‌کند.
مؤمنی و همکاران، (۱۳۹۶)، نمونه‌گیری هدفمند	ویژگی‌ها و کنش- های معلم حمایت‌کننده از دیدگاه دانش‌آموزان کدامند؟	مهم‌ترین ویژگی‌های معلمان حمایت‌کننده در ۹ طبقه (۱) توانمندی در روابط انسانی (۲) ویژگی‌های شخصیتی مناسب (۳) نظارت و ارزشیابی مناسب (۴) مهارت در تدریس (۵) توانمندی در مدیریت (۶) تعهد شغلی (۷) راهنمایی و مشاوره دادن (۸) توانمندی علمی (۹) کمک به رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان قرار می‌گیرد.
عسگری متین و کیانی (۱۳۹۶) مطالعه کیفی (فرا ترکیب)	الگوی معیار صلاحیت حرفه‌ای معلم در تراز جمهوری اسلامی ایران کدام است؟	ساحت‌های هفت‌گانه این الگو عبارتند از: (۱) برنامه‌ریزی و آماده‌سازی برای آموزش (۲) برنامه‌ریزی و طراحی برای یادگیری (۳) مدیریت پیرامون و محیط یادگیری (۴) آموزش اثربخش (۵) مسئولیت‌سازمانی و توسعه حرفه‌ای (۶) سرمایه اجتماعی و فعالیت فرهنگی (۷) معنویت، اخلاق و خداباوری
علی محمدی و همکاران، (۱۳۹۷)، کیفی- بر اساس تحلیل محتوا	ابعاد توانمندسازی حرفه‌ای معلمان در چشم‌انداز آینده و ارائه مدل دانشگاه فرهنگیان چیست؟	یافته‌ها ابعاد توانمندسازی حرفه‌ای معلمان را مشتمل بر شش مؤلفه (۱) محتوای برنامه درسی و آموزشی (۲) سواد دیجیتال (۳) اخلاق و بصیرت دینی (۴) بهسازی کارورزی (۵) ساختار سازمانی (۶) توسعه مهارت‌های حرفه‌ای معلم می‌داند.

<p>بر اساس یافته‌ها ۸ خرده مقیاس به دست آمد که عبارتند از (۱) ارزش‌ها (۲) دانش‌ها (۳) انگیزش‌ها (۴) سلامت (۵) توانایی‌ها (۶) رغبت‌ها (۷) باورها (۸) صلاحیت اخلاقی. بر اساس نتایج، باورها و عقاید معلمان نسبت به حرفه معلمی بار عاملی بالاتری را در مدل شایستگی معلمان نشان می‌دهد.</p>	<p>الگوی ویژگی‌ها و شایستگی‌های معلمی بر اساس اسناد بالادستی آموزش و پرورش چگونه الگویی است؟</p>	<p>جاویدان و همکاران، (۱۳۹۷) ترکیبی (کمی و کیفی)</p>
<p>یافته‌ها نشان می‌دهد محور اصلی دانش معلمان علوم متوسطه اول تحت تأثیر عواملی از جمله شرایط علی (مدیریتی، عوامل فردی معلمان)، راهبردهای کسب دانش معلمان علوم (برنامه‌ریزی سازمان، اجرای برنامه) زمینه (شفاف‌سازی دانش معلمان علوم، مهارت معلمان) و شرایط مداخله‌گر (نگرش و هویت معلمان) قرار داشت که در نهایت منجر به بهبود پیامدهای خودتنظیمی معلمان، افزایش شایستگی و اثربخشی آموزشی (معلمان می‌شود.</p>	<p>الگوی دانش معلمان علوم تجربی متوسطه اول استان کردستان چگونه الگویی است؟</p>	<p>آفتابی و همکاران، (۱۳۹۸) کیفی - نظریه‌گراند تئوری</p>
<p>سیزن مسی در کتاب "ذهن آگاهی در کلاس" می‌گوید: ذهن آگاهی روشی برای افزایش اثربخشی کلی معلم، بالا بردن موفقیت دانش آموزان و احیای لذت آموزش و یادگیری در کلاس است. ذهن آگاهی در کلاس، هشت اصل آگاهانه در یادگیری اجتماعی و عاطفی معلمان و دانش آموزان در مدارس امروزی را مورد بحث قرار می‌دهد. ذهن آگاهی در کلاس راهنمای سفر به قلب آموزش بوده و اصول یادگیری را به معلمان و دانش آموزان به آرمغان می‌آورد.</p>	<p>ذهن آگاهی در کلاس درس چه تأثیراتی می‌تواند در بهبود آموزش و پیشرفت معلمان و دانش آموزان داشته باشد؟</p>	<p>سیزن مسی^۱ (۲۰۱۹)</p>

<p>سیلوراستون و ذکرین در کتاب "تدریس برای توانمند نمودن"^۳ ویژگی‌هایی همچون: اعتمادبه‌نفس داشتن، سازگاری با محیط، از نظر اجتماعی جوابگو بودن، معنایی در زندگی و رضایت از زندگی را مورد بحث قرار می‌دهند تا از طریق تقویت چنین مهارت‌هایی دانش‌آموزان را در کلاس و محیط بیرون توانمند کنند.</p>	<p>معلمان خوب چه ویژگی‌هایی را در تدریس خود دنبال می‌کنند تا از طریق تدریس دانش‌آموزان خود را توانمند کنند؟</p>	<p>سیلوراستون و ذکرین (۲۰۲۰)</p>
<p>سلبرک و همکارانش در کتاب "به معلمانی که اعتماد داریم"^۴ معتقدند که دانش‌آموزان، معلمان و مدارس که قابل اعتمادند، نتیجه آموزش آن‌ها بهتر بوده، دانش‌آموزان و معلمان نیز احساس آرامش دارند. آن‌ها نشان می‌دهند سیستم‌های آموزشی که قابل اعتمادند نسبت به سیستم‌های آموزشی بی‌اعتماد نتیجه بخشی زیادی داشته و به دنبال راه‌هایی هستند تا اعتماد را در همه سطوح تقویت کنند.</p>	<p>اعتمادسازی چه نقشی می‌تواند در بهبود فرآیند آموزش و آرامش معلم و دانش‌آموزان داشته باشد؟</p>	<p>سلبرک، واکر و هارگیوز (۲۰۲۱)</p>

بررسی پیشینه‌ها و نوآوری تحقیق

در این تحقیق پژوهشگران برخلاف پژوهش‌های پیشین که بیشتر به مزایا، معایب، درصد آگاهی معلمان نسبت به سند تحول، و یا به توصیف الگوهای مختلف معلمی با تأکید بر اسناد بالایی آموزش و پرورش پرداخته‌اند، به این لایه معنایی تأکید دارند که بهره‌مندی از الگویی پویا، اثربخش و هوشمند در طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین، باید با درک عمیق مفاهیم فلسفی و مبانی نظری تحول بنیادین و با درک تحولات منطقه‌ای، ملی و جهانی، نسبت به شناسایی قوت‌ها و ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها اقدام و با شناسایی منابع و امکانات، موانع، نیروهای پیش برنده، نیروهای بازدارنده همراه باشد تا چگونگی دستیابی به تحقق اهداف مندرج در سند تحول را ترسیم نماید.

- ۱) Michael Silverstone & Debbie Zacarian
 ۲) Teaching to Empower
 ۳) Pasim, Sahlberg, D. Timoni & Andy Hargreaves.
 ۴) In Teachers We Trust

۳- روش تحقیق

به منظور تدوین چارچوبی منطقی و مبتنی بر اهداف بیان شده، در سؤالات ۱ و ۲ از روش تحلیل محتوای کیفی (الگوی استنتاجی) استفاده شد. پژوهش کیفی نوعی بینش وسیع، عمیق و بامعنی و حتی غیر ابزاری به مسائل، رفتار و یافته‌ها است (خنیفر و مسلمی، ۱۳۹۷، ص ۴۸). استفاده از رویکرد پدیدار شناختی (گال و همکاران، ۱۳۸۶، ص ۵۷) در تأیید و تکمیل روش پژوهش کیفی بوده است. پدیدارشناسی سعی می‌کند با استفاده از رویکردهای تفسیری، محتوای پیام را مشخص و باز نمود نماید تا به معنای نهفته در پس متن دست یابد. از طرفی پدیدارشناسی می‌کوشد معانی را آن‌چنان‌که در زندگی روزمره زیسته می‌شوند، آشکار نماید و چون پدیده ارتباط بین معلم و دانش‌آموز در سیستم‌های مختلف آموزشی دنیا متفاوت است، از این لحاظ پدیدارشناسی می‌تواند در آشکارسازی معانی ضمنی کمک نماید.

در سؤال سوم از شیوه‌ی گراند تئوری استفاده می‌شود. ایده اصلی گراند تئوری یا نظریه زمینه‌ای این است که به جای استفاده از داده‌ها برای آزمون فرضیه‌های حاصل از ادبیات پژوهش مربوط به موضوع که در تحقیقات کمی استفاده می‌شود، از گزارش‌های کلومی افراد در مورد تجربه‌های خود به عنوان داده استفاده شود. در این پژوهش نیز داده‌ها از مصاحبه نیمه ساختاریافته با متخصصین تعلیم و تربیت گردآوری و سپس طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی که شیوه مورد استفاده در این نوع پژوهش است، اجرا می‌گردد. در مرحله کدگذاری باز، متن کلیه مصاحبه‌ها به صورت جداگانه و خط به خط مطالعه، مفاهیم و سپس مقوله‌های آن استخراج می‌گردد. در مرحله کدگذاری محوری، مقوله‌های استخراج شده از هر مصاحبه را با هم و با مقوله‌های سایر مصاحبه‌ها مقایسه و مقوله‌ها را یکپارچه می‌کنیم. در مرحله کدگذاری انتخابی، مقوله‌ها و ابعاد آن‌ها، مقایسه و یکپارچه شده، طبقات نهایی به دست می‌آیند که گام اول برای استخراج مدل از داده‌ها است (منصوریان، ۱۳۸۶، ص ۱۳).

۳-۱- جامعه تحقیق و روش نمونه‌گیری

جامعه تحقیق، سند تحول بنیادین و مصاحبه با ۱۲ نفر از متخصصین تعلیم و تربیت می‌باشد که مصاحبه تا زمان اشباع داده‌ها ادامه می‌یابد. برای نمونه‌گیری از تکنیک گلوله برفی استفاده شد. به عبارت دیگر پژوهشگر برای دسترسی به داده‌های غنی‌تر از کمک شرکت‌کنندگان برای انتخاب

افرادی که می‌توانند داده‌های بیشتری در اختیار او قرار دهند، استفاده می‌کنند (هنینک و همکاران، ۲۰۱۱، ص ۱۱۱). مهم‌ترین معیار پژوهشگران جهت انتخاب نمونه تحقیق عبارتند از: عضو کمیته تدوین سند تحول بودن، کارشناس سند بودن، داشتن مدرک دکتری، تدریس در دانشگاه و آشنایی با سند تحول بنیادین.

جدول ۳. مشخصات اعضای شرکت‌کننده در مصاحبه نیمه ساختاریافته

کد	جنسیت	مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	محل اشتغال	سابقه خدمت	ویژگی برجسته که باعث انتخاب شده است
۱	مرد	فوق دکتری	آموزش و پرورش ش تطبیقی	دانشگاه لرستان	۲۷ سال	دبیر انجمن آموزش و پرورش تطبیقی در ایران، هیئت علمی
۲	مرد	دکتری	برنامه‌ریزی آموزشی	دانشگاه خوارزمی	بازنشسته	تالیفات متعدد در مورد آموزش و پرورش ایران و جهان، آشنایی با سند تحول
۳	زن	دانشجوی دکتری	زبان انگلیسی	دانشگاه آزاد سلماس	۱۷ سال	هیئت علمی، مترجم، آشنا با سیستم‌های آموزشی جهان و سند تحول
۴	مرد	دکتری	فلسفه تعلیم و تربیت	دانشگاه تربیت مدرس	۲۸ سال	عضو هیئت علمی، آشنا با نظریه‌های تعلیم و تربیت و سند تحول
۵	مرد	دکتری	فلسفه تعلیم و تربیت	پژوهشکده آموزش و پرورش ش	۲۹ سال	سمت‌های متعدد در پژوهشکده آموزش و پرورش، تالیفات متعدد، هیئت علمی
۶	مرد	دکتری	مشاوره	دانشگاه علامه طباطبائی	۲۲ سال	هیئت علمی، تالیفات متعدد، تدریس دروس آموزش و پرورش
۷	مرد	دکتری	زبان‌شناسی	دانشگاه محقق اردبیلی	۲۹ سال	هیئت علمی، مترجم، آشنا با سند تحول و علاقه‌مند به مسائل آموزش و پرورش
۸	زن	دانشجوی دکتری	مدیریت	دانشگاه فرهنگیان کرج	۲۳ سال	معاون ابتدایی منطقه چهار آموزش و پرورش

مشارکت
کننده‌ها

کرج، آشنا با سند، مؤلف						
هیئت علمی، آشنا با سند، تألیفات متعدد در آموزش و پرورش	۲۴ سال	سازمان سمت	برنامه درسی	دکتری	مرد	۹
عضو هیئت علمی، آشنای کامل با سند تحول، تألیفات	۲۷ سال	دانشگاه آزاد خوی	مدیریت	دکتری	مرد	۱۰
آشنای کامل با سند، تألیفات متعدد تدریس در دانشگاه فرهنگیان	۲۰ سال	دانشگاه فرهنگیان مشهد	مدیریت ورزشی	دکتری	زن	۱۱
هیئت علمی، تألیفات متعدد، پژوهشگر	۲۴ سال	علامه طباطبایی	آموزش عالی	دکتری	مرد	۱۲

۳-۲- شیوه گردآوری اطلاعات:

به روش بررسی اسناد و متون علمی، گزارش‌های مراجع تخصصی، مشاوره و مصاحبه با متخصصان تعلیم و تربیت است.

۳-۳- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:

در بخش اول تحلیل محتواست: تحلیل محتوا نوعی روش پژوهشی است که برای آشکارسازی یا تعیین ویژگی‌های موارد مکتوب یا دیداری بکار می‌رود. تحلیل محتوا طی سه مرحله قبل از تحلیل (آماده‌سازی و سازمان‌دهی)، بررسی مواد (پیام) و پردازش نتایج انجام می‌گیرد. (سرمد و همکاران، ۱۳۸۵). در بخش دوم استفاده از روش نظریه زمینه‌ای است که از سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی که شیوه مورد استفاده در پژوهش گراند تئوری است، تشکیل می‌یابد.

۳-۴- ابزار تحقیق:

مصاحبه به‌عنوان اصلی‌ترین روش جمع‌آوری در پژوهش پدیدار شناختی است که موقعیتی را فراهم می‌کند تا شرکت‌کننده دیدگاه خود نسبت به دنیا را آن‌طور که تجربه کرده با استفاده از زبان و لغات خاص تشریح کند. هدف مصاحبه استخراج پاسخ‌های شرکت‌کنندگان از عمق موضوع است.

۳-۵- بررسی روایی پژوهش:

در طی تحلیل، چندین بار سند تحول مطالعه گردید. هم‌چنین بر اساس معیارهای ارائه‌شده توسط (کرسول و همکاران، ۲۰۰۱، ۱۲۴) برای حصول اطمینان از روایی پژوهش، گزارش

¹ -Creswell et al

نهایی مرحله نخست فرآیند تحلیل و مقوله‌های به‌دست‌آمده از آن، به سه نفر از متخصصان سند تحول و یک نفر کارشناس تعلیم و تربیت داده شد تا پس از بازبینی، پیشنهادهایشان در مرحله کدگذاری باز، اعمال گردد. سپس، همین گروه در مرحله بعدی کدگذاری محوری را بررسی نمودند و نظرات آن‌ها در تدوین الگو به کار رفت. در مصاحبه، با توجه به هدف پژوهش، از پرسش‌های زیر به‌منظور کشف، شناسایی ابعاد و مؤلفه‌ها بهره‌گیری شده است:

(۱) لطفاً بفرمائید وقتی با مفهوم معلم خوب مواجه می‌شوید، چه نکاتی موردتوجه شما قرار می‌گیرد؟

(۲) یک تعریف از معلم خوب ارائه فرمایید؟

(۳) به نظر شما، معلمان خوب باید از چه مهارت‌ها، قابلیت‌ها و شایستگی‌ها برخوردار باشند؟

(۴) این مهارت‌ها، قابلیت‌ها و شایستگی‌ها چگونه دسته‌بندی می‌شود؟

(۵) شاخص‌های معلمان خوب در سند تحول چگونه هستند؟

(۶) معلم آینده با توجه به سند تحول که به فکر ایجاد مدرسه صالح و حیات طیبه است، چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

(۷) آیا ویژگی‌های مطرح‌شده در سند تحول در مورد معلم خوب می‌تواند به‌صورت یک الگوی معلم خوب در مقایسه با الگوهای مطرح جهانی در قرن ۲۱ مطرح شود؟

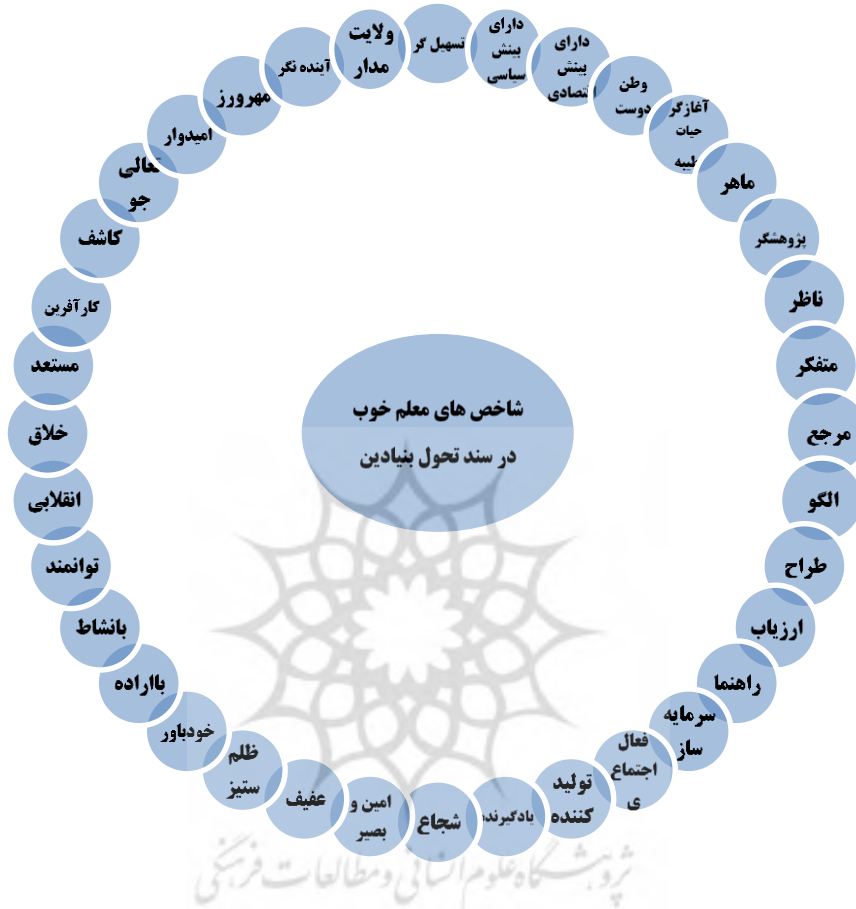
۴- یافته‌های تحقیق

آموزش و پرورش قرن ۲۱ خواهان معلمی است که از اقتدار، قابلیت‌ها، شایستگی‌ها و مهارت‌های متعدد برخوردار باشد. به همین خاطر شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های معلم خوب با تأکید بر سند تحول بنیادین می‌تواند انتظاراتی که از معلمان خوب می‌رود را شفاف‌تر نموده و حرکت‌های مبتنی بر تسریع فعالیت‌ها از سوی متولیان و برنامه‌ریزان نظام تعلیم و تربیت را موجب شود. به‌منظور دستیابی به این اهداف و پاسخ‌گویی به سؤالات تحقیق و تنظیم مفاد فرم مصاحبه و اجرای آن، اطلاعات جمع‌آوری و طبقه‌بندی شدند. پس از اجرای کار و تحلیل نتایج حاصل از مصاحبه، مدل در قالب چارچوب بومی‌شده‌ای متشکل از ۵ بعد، ۱۹ مؤلفه و ۱۶۱ شاخص به دست آمد. در ادامه به‌منظور پاسخگویی به سؤالات، یافته‌های پژوهش در جدول‌ها و نمودارها به‌صورت کدگذاری باز، کدگذاری محوری و درنهایت کدگذاری انتخابی مربوط به داده‌های به‌دست‌آمده، ارائه شد.

سؤال اول) شاخص‌های تعیین‌شده معلم خوب در سند تحول بنیادین کدامند؟

شکل ۱: شاخص‌های معلم خوب در سند تحول بنیادین

در سند تحول واژه معلم حدود ۶۰ بار بکار رفته ، شاخص‌های زیادی برای معلم بیان شده و از معلم خوب به‌عنوان مهم‌ترین عامل تغییر در آموزش و پرورش یاد می‌شود و دانشگاه فرهنگیان ، به‌عنوان دانشگاهی نوپا در تربیت، آماده‌سازی و توانمندسازی معلمان، متناسب با ارزش‌های اسلامی و نیازهای جامعه، برای ورود به عرصه تعلیم و تربیت در چشم‌انداز آینده، نقشی اساسی ایفا می‌کند.

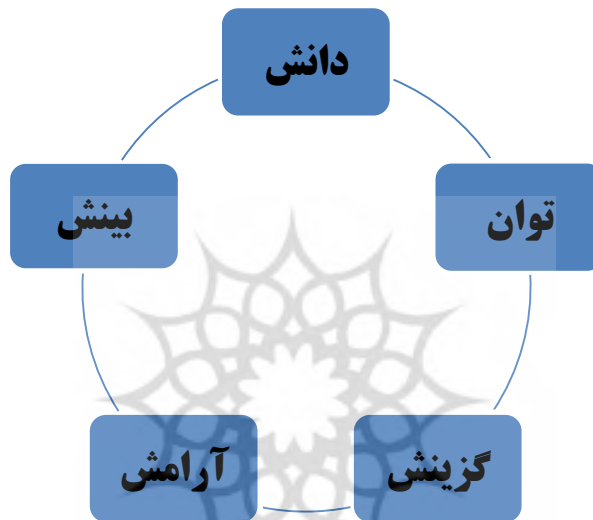

سؤال دوم) مؤلفه‌های اصلی تبیین شایستگی‌ها و اقتدار معلمان خوب با توجه به سند تحول بنیادین، تعلیم و تربیت اسلامی و کشورهای مطرح در آموزش و پرورش دنیا کدامند؟

با توجه به تأمل و بررسی و تحلیل انجام گرفته در متن سند تحول، فلسفه آموزش و پرورش اسلامی و آموزش و پرورش کشورهای پیشرفته، مؤلفه‌های اصلی شایستگی‌ها و اقتدار معلمان خوب به پنج مؤلفه تقسیم می‌شود:

شکل ۲) مؤلفه‌های اصلی شایستگی‌ها و اقتدار معلمان خوب

دانش معلم: فاکتور و لایم دانش را به سه قسمت تقسیم می‌کنند:

- ۱) دانش پایه: شامل سواد اطلاعاتی دیجیتال، دانش محتوای اصلی، دانش محتوایی تعلیم و تربیت، دانش برنامه درسی، دانش عمومی پداگوژی، دانش درباره یادگیرنده و ویژگی‌هایش، دانش روانشناسی، دانش زمینه تربیتی، دانش درباره اهداف آموزشی و دانش فراگیر
- ۲) دانش انسانی دربرگیرنده مهارت حرفه‌ای زندگی، آگاهی اخلاقی، عاطفی و صلاحیت فرهنگی
- ۳) فرادانش مشتمل بر خلاقیت و نوآوری، حل مسئله و تفکر انتقادی، ارتباطات و همکاری.

سواد دیجیتالی: افزایش توانایی‌های معلم خوب در عصر دانایی و بهره‌گیری مناسب از سواد اطلاعاتی، فناوری اطلاعات و ارتباطات و سواد رسانه‌ای است.

دانش محتوایی: دانش معلم از موضوعات درسی و ماهیت آن است و شامل تسلط بر موضوع، علاقه به موضوع درسی، هم‌گامی با روند آموزش و پرورش در موضوع تدریس، توانایی در تحلیل و حل مشکلات، تدریس خلاقانه، استفاده از روش‌های نو و اکتشافی، برانگیختن علاقه‌ی دانش‌آموزان و ارزیابی یادگیری از طریق پرسش‌های ساده است. (کنیگ و همکاران، 2016 ص 320)۱.

دانش محتوایی تعلیم و تربیت ترکیبی از دانش تربیتی و دانش محتوایی که مربوط به معلم می‌شود و به او کمک می‌کند محتوای مورد تدریس خود را در مسیر یادگیری دانش‌آموزان به جریان بیندازد (شالمن، ۱۹۸۷ کدخدایی، ۱۳۹۵).

دانش اخلاقی دربرگیرنده تجزیه و تحلیل مسائل اخلاقی، تصمیم‌گیری در مباحث اخلاقی، اخلاق خوب داشتن، مسئولیت داشتن نسبت به جامعه و درک بالا در مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است.

دانش فراشناختی دانش چگونگی استفاده بردن از دانش‌های دیگر است و به معلم امکان می‌دهد که بر اساس اهداف خود برنامه‌ریزی کند تا بتواند در مواقع ضروری، خطمشی و راهبرد خود را تغییر داده و متناسب با شرایط عمل کند. (کدخدایی، ۱۳۹۵، ص ۳۹).

در این میان معلمان خوب برای افزایش دانش خود با سازمان‌های بین‌المللی همچون یونسکو در ارتباط هستند. برای مثال آن‌ها به جدیدترین تعریف سواد از نظر سازمان ملل که توانایی ایجاد تغییر است، یعنی شخصی باسواد تلقی می‌شود که بتواند با استفاده از خواننده‌ها و آموخته‌های خود، تغییری در زندگی خود ایجاد کند، واقف می‌باشند (پیترسون، ۲۰۲۰).

جدول ۲: دانش معلم

کد انتخابی	کد محوری	کدباز	مرجع و نمونه مصاحبه
دانش	دانش پایه	سواد اطلاعاتی دیجیتال، دانش محتوای اصلی، دانش زمینه تربیتی، دانش محتوای تعلیم و تربیت، دانش برنامه	مصاحبه‌شوندگان، ۱ تا ۱۲ و نمونه مصاحبه " سطح دانش و بار علمی خیلی بالایی دارند" (۶) " کاملاً متوجه می‌شوند که دانش آموز درس را فهمیده یا نه" (۹) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰)

1 - Konig et al.

2 Peterson,A

از دانش‌های پایه و عمومی سازگار با معیار اسلامی، همچنین از توان تفکر، درک و کشف پدیده‌ها و رویدادها به‌عنوان آیات الهی و تجلی فعالیت خداوند در خلقت و نیز دانش، بینش و روحیه مواجهه علمی و خلاق با مسائل فردی و خانوادگی و اجتماعی برخوردارند (فصل ششم)	درسی، دانش عمومی پداگوژی، دانش روانشناسی، دانش درباره یادگیرنده و ویژگی‌هایش		
" با تمام وجود سعی می‌کنند مشکل دانش‌آموز را حل کنند " (۳) " سعی می‌کنند دانش‌آموز، حرفه‌ای را بیاموزد و در آینده شغلی مناسب داشته باشد " (۱۱) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) توجه کافی به شرایط روحی دانش‌آموزان در سنین بلوغ و ارائه مشاوره و آموزش‌های دینی و اخلاقی متناسب با آن‌ها را دارند. (راهکار ۱۶/۳)	مهارت حرفه‌ای زندگی، آگاهی اخلاقی، دانش عاطفی	دانش انسانی	
" تحقیقی می‌دهند که دانش‌آموز باید به تفکر بپردازد، نه اینکه از طریق اینترنت انجام دهد " (۱۰) تعامل با دیگران را در کلاس به دانش‌آموز یاد می‌دهند " (۷) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰). استقرار نظام خلاقیت و نوآوری در راستای تربیت جامعه و بالندگی معنوی و اخلاقی و حمایت مادی و معنوی از مدیران، مربیان و دانش‌آموزان خلاق و نوآور و کارآفرین (راهکار ۱۸/۵).	خلاقیت و نوآوری، حل مسأله و تفکر انتقادی، ارتباطات و همکاری	فرا دانش	

توان معلم: توانایی معلم کلید توسعه و پیشرفت سازمان آموزش و پرورش است. معلم امروزی باید از توانمندی چند سویه استفاده کند. فصل‌های پنجم سند تحول (اهداف کلان) و ششم سند با عنوان راهبردهای کلان؛ بند ۳ مبتنی بر اهداف کلان "۱،۲،۳،۴،۵،۶" ابتنای فرآیند طراحی، تدوین و اجرای اسناد تحولی نظام‌ها شامل برنامه درسی، تربیت معلم و ...؛ بند ۶ مبتنی بر اهداف کلان "۱،۲،۴،۸"، گسترش فرهنگ پژوهش و ارزشیابی؛ بند ۷، مبتنی بر اهداف کلان "۵، ۱،۲،۳، ۷" بهره‌مندی هوشیارانه از فناوری آوری نوین...؛ بند ۱۱ مبتنی بر اهداف کلان "۲،۴، ۵" و ۱، ارتقای معرفت و بصیرت دینی کانون توجه این تأکیدات بر توانمندسازی معلمان به‌منظور کیفیت‌بخشی در نظام آموزشی عنوان شده است.

توانایی تسلط بر محتوای برنامه درسی و آموزشی
 توانمندی در خود یادگیری و خودارزیابی و یادگیری مادام‌العمر
 توانایی گفتاری و کلامی برای انتقال مفاهیم به دانش‌آموزان
 توانایی بهره‌گیری از منابع مختلف به منظور شناخت تحولات جدید در موضوعات مربوط به
 تدریس
 توانایی تبادل و مشارکت بین‌المللی در زمینه آموزش و پرورش و اطلاع از آخرین تحولات
 آموزش و پرورش
 توانایی ارتباط دادن آموزش به موقعیت‌های واقعی دانش‌آموزان و تشویق آن‌ها به یادگیری
 مستقل
 توانایی به‌کارگیری مثال‌ها و استعاره‌ها به منظور روشن‌سازی ایده‌های جدید
 توانایی برقراری ارتباط با دانش‌آموزان با به‌کارگیری شوخی، لطیفه و رفتار طنز
 توانایی نظارت بر پیشرفت دانش‌آموزان، ارزیابی دائم پیشرفت آن‌ها، هدایت آن‌ها و تعامل با
 والدین آن‌ها
 توانایی حل مسائل انضباطی در یک فرآیند مذاکره و تعاملات گروهی با دانش‌آموزان
 توانایی حفظ انگیزه شغلی بالا، رضایت شغلی و ایجاد نشاط و شادمانی در کلاس درس

جدول ۳: توان معلم

کد انتخابی	کد محوری	کد باز	مرجع و نمونه مصاحبه
	گفتاری و کلامی	سخنور بودن، تسلط به زبان و یا بیش از یک زبان، شیوایی بیان، استفاده از مثال‌ها و استعاره‌ها، به‌کارگیری شوخی، لطیفه و رفتار طنز، تحلیل‌گر بودن	مصاحبه‌شوندگان، ۱-۲-۳-۴-۵-۸ تا ۱۱ نمونه مصاحبه "ارتباط گفتاری و کلامی خود را از طریق به‌کارگیری شوخی، لطیفه و رفتار طنز با دانش‌آموزان مستحکم می‌کنند" (۲) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) توانمندسازی معلمان در راستای تقویت مهارت روخوانی و روان‌خوانی در دوره ابتدایی (راهکار، ۱/۳). آموزش زبان خارجی در چارچوب بخش انتخابی (نیمه تجویزی (راهکار، ۱/۵).
	برنامه‌ریزی	استفاده مؤثر و درست از زمان تدریس، طرح درس	"کلاس را به حال خود رها نمی‌کنند و از حداکثر زمان کلاس برای تدریس استفاده می‌کنند" (۸)

<p>" بدون طرح درس وارد کلاس نمی‌شوند" (۱۲) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) استقرار سازوکارهای ارتقای توانمندی‌های معلمان برای مشارکت آنان در برنامه‌ریزی درسی در مدرسه، به‌ویژه سازوکارهایی که به تقویت هویت حرفه‌ای آنان می‌انجامد. (۱/۱۶).</p>	<p>داشتن، ورود و خروج به‌موقع به کلاس، رسیدگی به تکالیف، نظارت مداوم بر دانش‌آموزان، اجرا و کنترل مناسب تدریس، یادگیری و خودارزیابی</p>	<p>توان</p>
<p>" سعی می‌کنند نقش معلم مشاور را در کلاس داشته باشند" (۱۱) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰). ارائه خدمات مشاوره‌ای، تربیتی در کلیه سطوح تحصیلی برای افزایش سلامت جسمی و روحی دانش‌آموزان (راهکار ۳/۷).</p>	<p>حل و رفع، ارائه اطلاعات به خانواده‌ها، مشارکت با همکاران در رشد دانش‌آموزان، تعاملات کلامی با دانش‌آموزان، مدیریت و همکاران، ایجاد ارتباط و مشارکت ملی و بین‌المللی در زمینه آموزش و پرورش.</p>	<p>ارتباطی</p>
<p>"به همه دانش‌آموزان توجه دارند و ضعیف و قوی برای آن‌ها فرقی ندارد" (۱) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) ارتقای نظام تربیت حرفه‌ای معلمان با تأکید بر حفظ تعامل مستمر دانشجوی معلمان با مدارس و نهادهای علمی و پژوهش و فراهم آوردن امکان کسب تجربیات واقعی از کلاس و محیط‌های آموزشی (۱/۲).</p>	<p>درمان بدرفتاری‌ها و اختلالات محیط آموزشی، ایجاد انگیزه و نشاط، مشارکت دادن فعال دانش‌آموزان در مدیریت کلاس، استفاده از تجارب خود و دانش‌آموزان در کلاس، شناسایی تک‌تک دانش‌آموزان.</p>	<p>مدیریت و کنترل کلاس</p>

بینش معلم: بینش عبارت است از تصویر ذهنی انسان از دنیا و پیرامون آن است. بینش در واقع بخش اصلی هویت انسان است و مرکز و محور روانشناسی اجتماعی است که بر رفتار، پردازش اطلاعات و رویارویی اجتماعی تأثیر گذاشته و بخشی از خودنگاره فرد را تشکیل می‌دهد (بونر، ۲۰۰۶، ص ۸۹). طبق نظر اکثر صاحب‌نظران جامعه‌شناسی و تعلیم و تربیت، اصل این است که انسان نسبت به مسائلی که او را در رسیدن به اهدافش یاری می‌کند بینش موافق پیدا کند و نسبت به موانع و مشکلاتی که بین او و هدف‌هایش حائل

می‌شوند، بینش منفی در او پدید آید (فرگاس، ۲۰۱۴، ص ۸۲). به اعتقاد ریچ (Rich, 1997, p26) نادیده گرفتن بینش معلمان باعث شده است که بسیاری از اصلاحات و تغییرات لازم و حیاتی در حیطه آموزش و پرورش با شکست روبرو شود.

از جمله این بینش‌ها که در سند تحول به آن‌ها تأکید شده است:

برخورداری از نگرش غنی نسبت به تعلیم و تربیت و انگیزه قوی برای کار با دانش‌آموزان
علاقه‌مندی به مشارکت فعال در برنامه‌های آموزش و پرورش همچون عملیاتی نمودن سند
تحول بنیادین و برنامه درس ملی

در نظر گرفتن فرهنگ‌های متفاوت و گروه‌های قومی دانش‌آموزان به‌منظور کمک به
پیشرفت آن‌ها

عشق و علاقه به شغل معلمی و لذت بردن از تدریس و اعتقاد بر این باور که معلمان در
بهبود زندگی انسان‌ها نقشی بزرگ دارند

تلاش برای پاسداری ارزش‌های انقلاب اسلامی و ترویج آن در بین دانش‌آموزان
توجه به ابعاد حیات طیبه به‌طور متوازن، رشد در همه ابعاد، و تلاش برای دست یافتن به
حیات طیبه از طریق احیای فطرت الهی دانش‌آموزان

نگاه به طبیعت به‌منزله مخلوقات خداوند و امانت الهی، کتاب‌معرفت و آشنایی دانش‌آموزان
با طبیعت، حفظ و الهام از آن.

احترام به مظاهر ملی (پرچم، سرود ملی، زبان فارسی و جشن‌های ملی).

وطن‌دوستی، ایثارگری، فداکاری و شهادت‌طلبی در جهت حفظ ارزش‌های الهی و کیان
جمهوری اسلامی

معلم خوب باید احساسی مثل یک کودک داشته باشد، مثل یک کودک فکر و عمل کند،
در فکر کردن و واکنش دادن بزرگسال باشد؛ اما به خاطر داشته باشد که او نیز یک کودک
بوده و زمان آن است که آن دوران بچگی را احیا کند. او می‌داند که نقش معلم خوب محدود
به رشد شناختی دانش‌آموزان نمی‌شود بلکه متحول‌کننده وجود درونی آن‌ها هم است (دی،

آندریا، ۲۰۰۵، ص ۱۱۳)۲.

¹ -fergas

² -D' Andrea et al.

جدول ۴: بینش معلم خوب

کد انتخابی	کد محوری	کدباز	مرجع و نمونه مصاحبه
	بینش ارزشی	برخورداری از نگرش غنی به تعلیم و تربیت، پاسداشت ارزش‌های انقلاب اسلامی، حمایت از آموزش رایگان و دانش‌آموزان بی‌بضاعت، حفظ و الهام از طبیعت، احترام به مظاهر ملی (پرچم، سرود، زبان و جشن‌های ملی)، تقویت انس با قرآن، توسعه فرهنگ نماز.	مصاحبه‌شوندگان ۱- ۴-۶-۷-۸ تا ۱۲ نمونه مصاحبه " صرفاً برای حقوق تدریس نمی‌کنند بلکه به معلمی و تعلیم و تربیت عشق می‌ورزند" (۱۲). سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) اصلاح، ارتقاء و تغییر نگرش به آموزش و پرورش به‌عنوان سازمان فراگیر و نیروی اثرگذار در خدمت اهداف رشد و تعالی کشور (۸/۱).
	بینش اخلاقی	پای بندی به اخلاق حرفه‌ای، درک احساس مسئولیت، احترام به والدین و بزرگ‌ترها، احترام به معلمان، وفای به عهد در آموزش، ایمان به خدا و آخرت، تقویت هویت اسلامی دانش‌آموزان	" گفتار و رفتارشان یکی است. به آنچه می‌گویند عمل می‌کنند" (۱) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) تکوین اخلاق خود و دستیابی به مرتبه‌ای از حیات طیبه و رعایت احکام و موازین اخلاقی و مناسک دین، ترویج و تعمیق فرهنگ حیا و عفاف و حجاب (فصل ۶).
بینش اجتماعی	بینش اجتماعی	گسترش فرهنگ گفتگو، تلاش در جهت آشنایی دانش‌آموزان در حل مشکلات جهانی از قبیل روابط ظالمانه، فقر، بیماری و تبعیض از طریق آموزش، مشارکت دادن دانش‌آموزان در بحث‌های اجتماعی، مستحکم نمودن نهاد خانواده، تقویت وحدت اقوام و مذاهب مختلف،	" به زبان، قوم و مذهب همه دانش‌آموزان در کلاس احترام می‌گذارند و اجازه نمی‌دهند به قوم و زبان دانش‌آموزی بی‌احترامی شود. (۵). سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) بسترسازی برای حضور فعال دانش‌آموزان در تشکل‌های رسمی و قانونی از قبیل بسیج، کانون‌های علمی و انجمن اسلامی دانش‌آموزان. (راهکار ۸/۳)

<p>" دانش‌آموزان خود را به مطالعه و پژوهش و شرکت در مجامع علمی تشویق می‌کنند" (۸)</p> <p>سند تحول بنیادین (۱۳۹۰).</p> <p>توسعه زمینه پژوهشگری و افزایش توانمندی‌های حرفه‌ای و ایجاد فرصت‌های بازآموزی مستمر علمی و تحقیقاتی و مطالعاتی و برگزاری جشنواره‌های الگوی تدریس برتر. (راهکار ۱/۷).</p>	<p>علاقه‌مندی به پژوهش، ارائه مطلب به روز و نو در کلاس، ایجاد تنوع در تدریس، ترغیب دانش‌آموزان به شرکت در جشنواره‌ها، آزمون‌های علمی همچون پرلز، تیمز، آگاهی دادن به دانش‌آموزان در مورد مفاخر علمی، ملی و میراث فرهنگی کشور</p>	<p>بینش علمی</p>
<p>" با ارزشیابی عادلانه خود، مفهوم عدالت و تأثیر آن در رشد اقتصادی جامعه را برای دانش‌آموزان خود تفهیم می‌کنند" (۷)</p> <p>سند تحول بنیادین (۱۳۹۰).</p> <p>دارای حداقل یک مهارت مفید برای تأمین معاش حلال و توانایی تأمین زندگی خود و خانواده (فصل ششم). توانمندسازی دانش‌آموزان مناطق محروم، روستاها، حاشیه شهرها و عشایر. (۵/۳)</p>	<p>توجه به ارزش و منزلت عدالت-محوری، ترویج روحیه کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، بهینه‌سازی نظام پرداخت‌ها مبتنی بر شایستگی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر، کسب حداقل یک مهارت مفید برای تأمین معاش حلال.</p>	<p>بینش اقتصادی</p>
<p>" ارزش مفاهیمی چون امنیت ملی، هویت ملی، تهاجم فرهنگی، حقوق بشر را در کلاس توضیح می‌دهند" (۱۰)</p> <p>سند تحول بنیادین (۱۳۹۰).</p> <p>مشارکت فعال در تعاملات بین‌المللی با اولویت جهان اسلام و انعکاس نظریات و تجربیات موفق داخلی در محافل و مراکز علمی و جهانی. (۱۱/۱)</p>	<p>ارتقای جایگاه سیاسی ایران، همدردی با کشورهای مظلوم، مقابله با جنگ نرم، تهاجم فرهنگی، تغییر باورها، ترویج اباحه‌گری، زنده نگه‌داشتن خاطرات شهدا و جنگ تحمیلی، توسعه هویت ایران اسلامی، توسعه فرهنگ استقامت، حمایت از حاکمیت ملی</p>	<p>بینش سیاسی</p>
<p>" نقش فرهنگ و تعامل با دیگر فرهنگ‌ها را برای دانش‌آموزان خود تفهیم می‌کنند" (۴)</p> <p>سند تحول بنیادین (۱۳۹۰)</p>	<p>توجه به پیشینه تاریخی تمدنی، تعامل با دیگر فرهنگ‌ها، به چالش کشاندن برتری تفکر، تمدن و محصولات</p>	

بینش فرهنگی	فرهنگ غربی، ارزش گذاری به حجاب و عفاف، ساده زیستی و پرهیز از تجمل گرایی افراطی، ارتقای فرهنگ دانش آموزان	رصد کردن تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم و تحولات علمی در حوزه علوم تربیتی در سطح منطقه، جهان اسلام (۱۱/۹).
-------------	--	--

گزینه‌ی معلم: معلم خوب مطالب ماده درسی مورد تدریس خود را گزینه‌ی می‌کند و هر کلمه و یا عبارت و بحثی را در کلاس درس مطرح نمی‌کند، بلکه قبل از ورود به کلاس مطالب را چینی و گزینه‌ی می‌کند تا اشتیاق دانش‌آموزان را برای یادگیری بیشتر کند. معلمان خوب به لایه‌های معنایی کلمات دقت می‌کنند. برای مثال یک معلم خوب تفاوت بین پیامد و تنبیه را می‌داند و به همین خاطر تا جایی که امکان دارد سعی می‌کند تا از تنبیه اجتناب نماید.

جدول ۵: تفاوت بین پیامد و تنبیه

پیامد	تنبیه
* فرد قبل از وقوع رفتار از آن آگاهی دارد.	* بعد از وقوع رفتار یا حادثه اعمال می‌شود.
* منصفانه و منطقی است.	* شدید است.
* بهترین نوع آن زمانی است که پیامد طبیعی باشد یا مرتبط با خطا باشد.	* معمولاً با نوع خطا ارتباطی ندارد.
* با کمک و همفکری خود دانش‌آموز طراحی می‌شود.	* توسط معلم اعمال می‌شود.
* بدون ابراز هیجان خاصی، در آرامش اعمال می‌شود.	* با خشم و عصبانیت اعمال می‌شود.
* به تبعیت از قانون و مقررات منجر می‌شود.	* به کینه و مقابله جویی و لجاجت و مقاومت ختم می‌شود.

جدول ۶: معلمان خوب و جایگزین‌های ممکن برای تنبیه رفتار دانش‌آموز

پیامد	تنبیه	رفتار
دانش‌آموز درس و یا فعالیتی را که در جریان است، از دست می‌دهد و باید خودش آن بخش را با کمک جزوه‌های دیگران یا جزوه معلم در زمان آزاد خودش یاد بگیرد.	دانش‌آموز به دفتر مدیر/ معاون فرستاده می‌شود.	دیر به کلاس مدرسه آمدن

از دانش آموز خواسته می شود که بیرون از دایره کلاس (در صندلی جداگانه) بنشیند تا زمانی که بخواهد قواعد کلاس را رعایت کند. آنگاه به درخواست خودش، معلم اگر صلاح دید او را در جمع کلاس می پذیرد.	دانش آموز در زنگ تفریح باید در کلاس بماند و صدار بنویسد: " من دیگر نظم کلاس را به هم نمی ریزم."	دانش آموز به طور مرتب نظم کلاس را به هم می ریزد.
دانش آموز یک چیز بارزش خود مثل لباس ورزشی، ساعت، کیف یا... را نزد معلم می گذارد و از معلم یک مداد یا خودکار به امانت می گیرد.	به دفتر فرستاده می شود با یادداشتی مبنی بر این که دانش آموز بی نظمی است و باعث عقب افتادن کلاس می شود.	دانش آموزی، بیشتر اوقات مداد یا خودکارش را در منزل جا می گذارد.

(صاحبی ۱۳۹۶، ۶۴، ۶۵)

او قلم و بیان خود را با کسب آگاهی از دستور زبان و مطالعه نثرهای فاخر و نظم های زیبا می آراید، زیرا قلم و بیان صحیح و زیبایی او در تدریس اش تأثیر مثبت خواهد داشت. برای مثال به جای واژه " کور" از واژه " نابینا و " روشندل" استفاده می کند.

معلم خوب برای تفهیم مطالب خود از مثال های خوب استفاده می کند: معلم خوب پیش از تدریس، مفهوم را انتخاب، مطالب را گزینش و در نمونه های مثبت و منفی سازمان دهی می کند و مثال هایی خوب می آورد معلمان خوب همانند زنبور عسل اند که شیره گل ها را از خارج می مکند و از آن عسل می سازند و به کام دانش آموزانشان می ریزند. مطالب درسی از ساده به مشکل انتخاب می شوند تا دانش آموزان دچار مشکل فهم درس نشوند.

معلم خوب استعداد دانش آموزان خود را شناسایی می کند و با هر یک از دانش آموزان، درخور مقام و پایه علمی و برحسب اقتضای فهم و استعداد آنها سخن می گوید. با دانش آموزانی که دارای نیروی تشخیص قوی می باشند، به طور فشرده سخن می گوید و برای دانش آموزانی که گرفتار رکود و توقف ذهنی هستند مطالب را با بسط و تفصیل بیشتری توضیح می دهد و برای دانش آموزانی که جز با تکرار مسأله و توضیح درباره آن نمی توانند مطالب را درک کنند، سخن و بیان خویش را تکرار می کنند.

ارائه مطالب درسی باید با توجه به زمینه قبلی دانش آموزان گزینش و ارائه گردد. فعالیت هایی را برای دانش آموزان در نظر می گیرد تا مطالب تدریس شده را خوب یاد بگیرند. معلم خوب «درس» می دهد اما در گزینش مطالب مورد تدریس خود «ترس». تولید نمی کند.

او نکات مهم را انتخاب می‌کند و آن‌ها را تکرار می‌نماید چون معتقد است که وقتی بار اول مطلبی گفته می‌شود، فقط شنیده می‌شود، بار دوم شناخته می‌شود و بار سوم آموخته می‌شود.

جدول ۷: گزینش معلم

کد کد انتخابی	کد محوری	کد باز	مرجع و نمونه مصاحبه
گزینش	مطالب درسی	توجه به زمینه دانش قبلی دانش‌آموزان، گنجاندن مطالب ساده به جای مطالب پیچیده و مبهم، توجه به فهم و استعداد دانش‌آموزان	"مطالبی را گزینش کند که در فهم و درک دانش‌آموزانش باشد و سعی می‌کند مطالب را از ساده به سخت تدریس کند" (۶) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) متناسب‌سازی حجم و محتوای کتب و ساعات و روزهای آموزشی با توانمندی‌ها و ویژگی‌های دانش‌آموزان. (راهکار ۱/۱). حاکمیت برنامه‌محوری به جای کتاب‌محوری و تولید بسته آموزشی در برنامه‌های درسی (راهکار ۲۱/۹)
	واژگان مورد استعمال	توجه به دستور زبان فاخر و نظم و نثرهای زیبا و پسندیده، توجه به لایه‌های معنایی مانند "کور، نابینا و روشندل" انتخاب مثال‌های خوب به‌جای مثال‌های ناهنجار، استفاده از کلمات تشویق‌آمیز به‌جای واژه‌های تهدیدآمیز	"با انتخاب واژگان دلنشین، مطالب را طوری به دانش‌آموزان منتقل می‌کند که هضم‌شان برای آن‌ها راحت باشد" (۵). "از کلماتی که بار معنایی منفی دارند و یا شخصیت دانش‌آموز را خرد می‌کنند، استفاده نمی‌کند" (۳) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰). تقویت گرایش به زبان و ادبیات فارسی به-عنوان زبان مشترک (بیانیه ارزش‌ها).

آرامش معلم: معلم خوب اگر بهترین ویژگی‌های معلمی را داشته باشد اما در کلاس و خارج از کلاس درس خصوصا در برخورد با دانش‌آموزان خود آرامش از خود نشان ندهد و به‌طور کلی آرامش درونی نداشته باشد نمی‌تواند در تعلیم و تربیت دانش‌آموزان خود موفق باشد چرا که داشتن آرامش پیش‌نیاز و پیش‌شرط همه ویژگی‌های یک معلم خوب به‌شمار می‌رود. در سند تحول معلم خوب :

از شغل خود در پیش دانش‌آموزانش گلایه نمی‌کند چون به اندیشه و تفکر بیشتر بها می‌دهد و خشنودی و رضایت خاطر از شغل خود دارد.

بی‌ادعا و متواضع است همچون سقراط که داناترین مردم بود ولی می‌گفت که هیچ نمی‌داند و می‌کوشد به دانش و دانایی برسد.

در برخورد با دانش‌آموزان خود روش تکلیف به قدر وسع را در نظر می‌گیرد. او می‌داند که هر دانش‌آموزی مقدار معینی از توانایی هم از حیث فهم و هم از حیث عمل دارد و چیزی را به او می‌گوید و از او می‌خواهد که در طاققت علمی او باشد.

صبور است و می‌داند که استعداد برخی از دانش‌آموزان در شرایط مخصوصی بروز و نمو می‌کند. او روانشناس زبردستی است که این استعدادها را تشخیص می‌دهد.

به " وقت انتظار " اهمیت می‌دهد تا دانش‌آموزانش آمادگی بیشتری را برای مستدل کردن پاسخ‌هایشان پیدا کنند.

اجازه نمی‌دهد که کثرت دانش‌آموزان، حقوق غیر مکفی، وظایف فوق برنامه، مسئولیت خانواده و فشارهای اداری و اجتماعی او را افسرده و بی‌رمق نماید چرا که معتقد است معلم نقش مفتاح مشکلات را دارد و هیچ کس به اندازه یک معلم خوب برای آفریدن یک محیط مساعد و دلپذیر صلاحیت ندارد.

در فوق برنامه‌های دانش‌آموزان خود شرکت می‌کند تا رابطه خود را با دانش‌آموزانش بیشتر و بهتر کند.

ادب و نزاکت خود را در برخورد با دانش‌آموزان خود رعایت می‌کند. در مقابل اشتباه دانش‌آموزان به آنها توهین نمی‌کند.

جدول ۸: آرامش معلم

مرجع	کد باز	کد محوری	کد انتخابی
مصاحبه شونده‌گان ۱ تا ۸ - ۱۱-۱۲ و نمونه مصاحبه " تا از یادگیری دانش‌آموزان مطمئن نشود مطالب جدید را تدریس نمی‌کند " (۴) سند تحول بنیادین (۱۳۹۰) تولید و به‌کارگیری محتوای الکترونیکی متناسب با نیاز دانش‌آموزان (۱۷/۲).	اجتناب از تحمیل افکار سنگین به دانش‌آموزان، بها دادن به تفکر و اندیشه، در نظر گرفتن روش تکلیف به قدر وسع، رضایت داشتن از تفکر و عملکرد خود، مطالعه کتاب‌های تقویت‌کننده فکری، تکرار نکات مثبت در ذهن.	فکری	آرامش

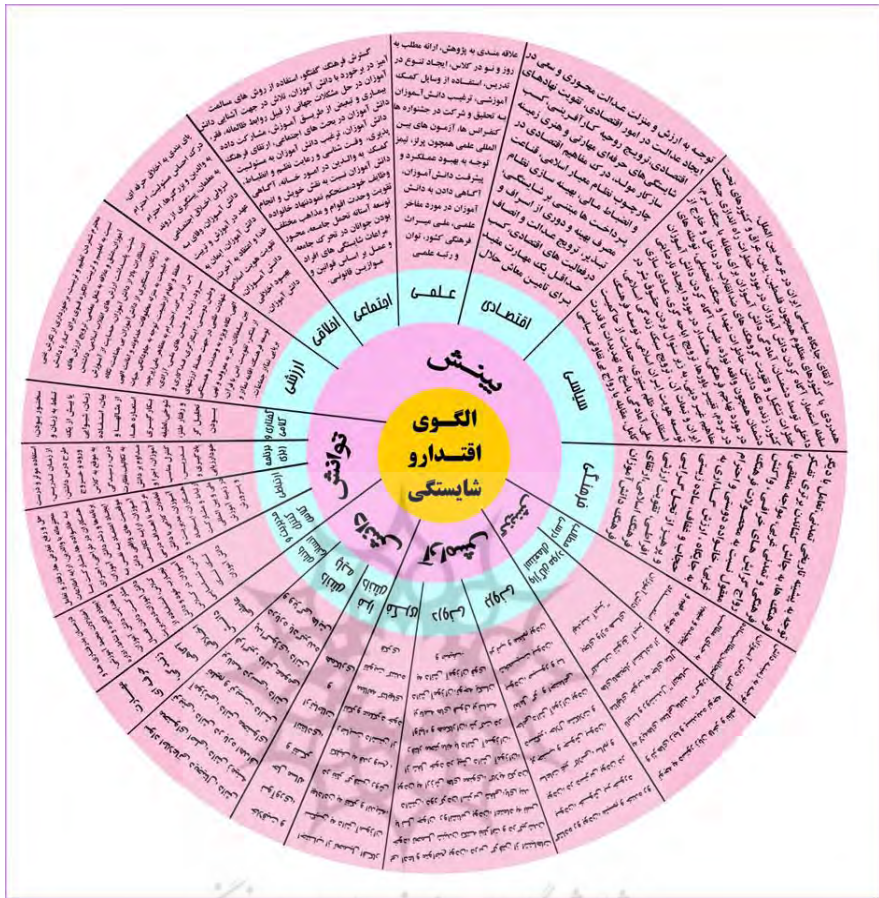
<p>" معتقد است که تدریس امری دوسویه است که معلم هم یاد می‌دهد و هم یاد می‌گیرد" (۲)</p> <p>سند تحول بنیادین (۱۳۹۰)</p> <p>برای شکوفایی فطرت و استعدادها و شکل‌گیری هویت یکپارچه اسلامی - انقلابی دانش‌آموزان تلاش می‌کند (فصل سوم).</p>	<p>بی ادعا و متواضع بودن، درس گرفتن از اشتباهات خود، روانشناس بودن، دور کردن استرس شغلی، گلابه نکردن از شغل خود در پیش دانش - آموزان، شرکت در برنامه‌های فوق برنامه دانش‌آموزان، توجه یکسان به دانش‌آموزان قوی و ضعیف.</p>	<p>درونی</p>	
<p>" همیشه در دسترس است و با بردباری به حرف‌های دانش‌آموزان گوش می‌دهد و به سؤالات آن‌ها پاسخ می‌گوید" (۸)</p> <p>سند تحول بنیادین (۱۳۹۰).</p> <p>دارای سلامت جسمانی، نشاط و تقویت اراده است (بیانیه ارزش‌ها) و توجه کافی به شرایط روحی و ارائه مشاوره به دانش - آموزان را دارد (راهکار ۱۶/۳).</p>	<p>گشاده رو بودن، متبسم و خنده رو بودن، خوش برخورد بودن، در دسترس بودن، سالم و پر جنب و جوش بودن، دستگیر، حلال مشکلات و حامی بودن، تعامل گر و اجتماعی بودن، مرتب و منظم بودن.</p>	<p>برونی</p>	

سؤال سوم: (۳) بر اساس شاخص‌ها، مولفه‌ها و ابعاد شناسایی شده، الگوی معلم خوب در سند تحول چگونه است؟

پس از بررسی و مطالعه سند تحول بنیادین و مصاحبه با ۱۲ نفر از اساتید و متخصصان سند تحول و مرور پیشینه تحقیق، کتاب‌ها و مقالات نوشته شده در این مورد، مقوله‌های اصلی و فرعی مربوط به طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین احصاء و الگوی معلم خوب به شرح ذیل تدوین شد.

شکل ۳) الگوی معلم خوب در سند تحول

۵- بحث ، نتیجه گیری و پیشنهاد ها

۵-۱- بحث ، نتیجه گیری

این پژوهش، طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین را در کانون مطالعه خود قرار داد. برای این منظور، با روش پژوهش کیفی تحلیل محتوا و مصاحبه نیمه ساختاریافته با دوازده نفر از اساتید دانشگاه و با مطالعه نظرات متخصصان، داده‌ها تا رسیدن به اشباع نظری جمع‌آوری شدند. برای دست یابی به اهداف و پاسخ‌گویی به سئوالات پژوهش، ضمن بررسی سند تحول بنیادین، مبانی نظری و پیشینه تحقیق، مدل‌های مرتبط با الگوی معلم خوب با تأکید بر سند تحول بنیادین و مطالعه نظام‌های آموزشی مطرح

جهان، چارچوب بومی شده‌ای متشکل از ۵ بعد، ۱۹ مولفه و ۱۶۱ شاخص به‌دست آمد. ابعاد طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین مشتمل بر پنج مولفه: (۱) دانش (۲) توان (۳) بینش (۴) گزینش (۵) آرامش بودند.

الگوی ارائه شده در این پژوهش رویکردی چند سونگر با دیدگاه بومی، برآمده از نتایج مصاحبه با متخصصان آموزشی و تلفیق آن با نظرات بیان شده در سند تحول در مورد معلم خوب با توجه به ارزش‌های اسلامی می باشد که می‌تواند الگوی مطرحی در میان الگوهای موجود باشد و از جامعیت و قابلیت لازم برخوردار گردد.

در این پژوهش، اولین بعد در طراحی الگوی معلم خوب با تکیه بر سند تحول بنیادین، بعد دانش بود. مواردی مانند دانش پایه، دانش انسانی و فرا دانش مورد تاکید مصاحبه شونده‌ها بود. این پژوهش با دیدگاه (تامی، ۲۰۱۰)، (چو و همکاران، ۲۰۱۷)، (فالکنر و همکاران ۲۰۱۶)، (بالکر ۲۰۱۶)، (کرلوئیک، ۲۰۱۳)،^۱ همسویی دارد و با یافته‌های پژوهشی (شائو ۲۰۱۵) ^۲ در بخش سواد دیجیتال مطابقت دارد. هم‌چنین، موید یافته‌های پژوهشی ملای - نژاد و ذکاوتی (۱۳۸۷) در نظام‌های تربیت معلم کشورهای انگلستان، فرانسه، ژاپن، مالزی و ایران مبتنی بر تلفیق فاوا در برنامه درسی تربیت معلم نیز همسویی دارد. هم‌چنین با مطالعات کیانی و عسگری متین (۱۳۹۷) مبتنی بر توسعه حرفه‌ای در الگوی معیار صلاحیت حرفه‌ای معلمان، محمدی (۱۳۹۵)، باقری کراچی و همکاران (۱۳۹۱)، در راستای خلاقیت و کارآفرینی و با دانش فنی و مهارت‌های آموزشی و پرورشی (آلدیلا ۲۰۱۶)^۳ هم‌سویی دارد. هم‌چنین موید مطالعات (ورهاتنولو ۲۰۱۸)^۴، (گیوروا و همکاران، ۲۰۱۷)^۵ مبنی بر کارآفرینی و تفکر انتقادی است و با یافته‌های مطالعاتی خروشی و همکاران (۱۳۹۶) مبنی بر شایستگی‌های مورد انتظار در بعد دانش موضوعی و تربیتی دانشجو معلمان در برنامه درسی در دانشگاه فرهنگیان و با یافته‌های (باتس ۲۰۱۵)^۶ مبتنی بر مهارت‌های تفکر (وهونگ و همکاران ۲۰۰۸)^۷ در توانایی حرفه‌ای و مدیریتی همسویی دارد.

دومین بعد مطرح شده بعد توان معلم بود. مؤلفه‌هایی همچون توان گفتاری و کلامی، برنامه‌ریزی، توان ارتباطی، مدیریت و کنترل کلاس مد نظر اکثر مصاحبه شونده‌ها بود.

1 - Tomei, 2010- Chu et al 2017- Faulkner et al., 2016- Balker, 2016- Kereluik, et al., 2013

2 - Shaw, 2015

3 - Aldila, 2016

4 - Wrahatnolo, 2018

5 - Gyurova et al., 2017

6 - Bates, 2015

7 - hong et al 2008

توانمند سازی به‌عنوان یک فرآیند، انگیزه درونی معلمان خوب را تقویت و موجب می‌شود تا بهترین کارآیی را کسب کنند. (توماس ۲۰۱۷).^۱ در این زمینه (هلسی و همکاران ۱۹۹۷)^۲ و (پریستلی ۲۰۰۵)^۳ بیان می‌کنند که بدون وجود معلمان توانمند و با کیفیت در کلاس درس، امکان موفقیت هیچ‌کدام از برنامه‌های نظام آموزشی وجود ندارد. نقش معلمان توانمند تا بدانجا مهم و حیاتی است که می‌توان معلم توانمند را در نقش سکان‌دار اصلی نظام آموزشی تصور نمود. (صالحی و همکاران، ۱۳۹۴). توانمندی مفهومی چند وجهی دارد. توانایی عملکرد قابل قبول (راسول^۴ و گریبر ترجمه طاهری، ۲۰۱۰)، استعداد یابی (علیزاده و خان آبادی، ۱۳۹۶)، مشاوره با همکاران (زهرا کار و کهلویی، ۱۳۹۵)، توانایی انتقاد از مسئولان (معدن دار و سرکارآرانی، ۱۳۹۶)، تشخیص تغییر رفتاری و عاطفی دانش‌آموزان (شریفی و همکاران، ۱۳۹۴)، توانایی مدیریت رفتار کلامی (راجرز ۲۰۱۵)^۵؛ توانایی حرفه‌ای معلم (بامینگ ۲۰۱۴)^۶؛ توانایی فردی (آلتان و همکاران)^۷؛ کارآفرینی (دادار، ۱۳۹۷)، مهارت‌های فنی و حرفه‌ای (نیلی و ناصری، ۱۳۹۷)، ارتباط بین نظر و عمل (اکبری و همکاران، ۱۳۹۳)، توانایی فرهنگی (ملیدا مودیان ۲۰۱۴)^۸؛ استفاده از روش‌های خلاق (میلوارد ۲۰۱۸)^۹؛ توانایی ارتقای همه‌جانبه دانش‌آموزان و معلمان (رستمی، ۱۳۹۷)، راهنمایی و مشاوره عثمان^{۱۰}؛ توانایی کاهش چالش‌های رفتاری (یوسف زاده، ۱۳۹۵)، کاکابرابی و صیدی، ۱۳۹۶؛ مدیریت کلاس (لثو و همکاران ۲۰۱۶)^{۱۱}؛ توانایی علمی و تسلط معلم (شریف نیا، عبادی، و حکمت افشاری، ۱۳۹۱). با این قسمت از پژوهش هم‌خوانی دارند.

بینش، سومین بعد مطرح شده بود و عواملی همچون بینش ارزشی، بینش اخلاقی، بینش اجتماعی، بینش علمی، بینش اقتصادی، بینش سیاسی و بینش فرهنگی مورد تاکید مصاحبه‌شوندگان بود. (فریدمن ۱۹۷۰)^{۱۲} معتقد است که بینش‌ها نظامی پایدار و مشتمل

1 - Thomas, 2017

2 - Helsby et al. 1997

3 - Priestly, 2005

4 - rasol

5 - Rogers, 2015

6 - Bambang, 2014

7 - altan et al 2017

8 - Melida Modiane, 2014

9 - Millward, 2018

1 - Othman, 2016 0

1 - Liu et al., 2016 1

1 -Fridman, 1970 2

بر احساس - شناخت و متمایل به عمل هستند که عنصر شناختی آن را تفکر، باورها و معتقدات، اطلاعات و برداشت‌های فرد از رویدادها و اشیاء تشکیل می‌دهد. مطالب این بخش با تحقیقات ارزشیابی معلمان از طریق دانش‌آموزان (باکسس و همکاران ۲۰۱۵، زکائی ۱۳۹۱)، ترویج گفتگو و مخالفت با جنگ (مارکوس، ۲۰۱۳، شمشیری، ۱۳۹۳)، نگرش قدردانی و تشکر از همکاران و دانش‌آموزان (غفاری، ۱۳۹۳)، انگیزه و علاقه به شغل معلمی (جنینگز و همکاران ۲۰۱۸، دنزler و همکاران ۲۰۱۸، هارجانتو و همکاران ۲۰۱۸)،^۳ توجه به سلامت روان کودک (کاترین ۲۰۱۶)،^۴ و کمک به روشنگری و کشف حقایق (کاکیا و معدن دار، ۱۳۹۴)، الگوی شایستگی (اولا، ارشدی و همکاران، ۱۳۹۸، آفتابی و همکاران، ۱۳۹۸)، بصیرت بالا و استفاده از مهارت‌های فردی (نهرینگ و همکاران ۲۰۱۹)^۵ همگامی معلم و دانش‌آموز در عمل به دموکراسی در مدارس (جانز و همکاران ۲۰۲۰)^۶ آموزش دموکراسی و تقویت بینش سیاسی دانش‌آموزان (هایم ۲۰۱۸)^۷ همخوانی دارد. بینش انسان، ابزاری است که از رهگذر عقل و خرد- همراه فطرت- به دست می‌آید و راه درست رشد و تکامل را می‌نمایاند و مراد از آن بصیرتی است که آدمی بر اثر تعامل به دست می‌آورد. این بصیرت که از گذر حواس ظاهری و کشف و شهود باطنی و عقل پدید می‌آید- انسان را برای یافتن پندار و کردار درست یاری می‌بخشد. امام علی (ع) می‌فرماید: "بصیر کسی است که بشنود و بیندیشد، و بنگرد و ببیند و عبرت بیاموزد و آنگاه راه‌های روشن را بیاماید و از لغزیدن به پرتگاه‌ها مصون ماند." دستاورد این‌گونه بینش، بازگشت به فطرت و بهره‌مندی از ایمان و محبت و امید به خدا و پرهیزگاری است. جایگاه این‌گونه بینش بسی‌والاست و حقیقت را مستقیم و بی‌واسطه به انسان باز می‌شناساند. (صدر، ۱۳۶۰). چرا که این نوع بینش آگاهی عمیق و گسترده‌ای است که آدمی را با واقعیت مورد نظر کاملاً پیوند می‌دهد (باقری، ۱۳۸۷، ص ۱۰۴). "قد جائکم بصائر من ربکم فمن ابصر فلنفسه و من عمی فلیبها..." به راستی بینش‌هایی از نزد پروردگار شما برایتان آمده است. پس هر که در پرتو آن بینا شود، به سود خود چنین کرده است و هر که کوری ورزد به زیان خود عمل نموده است (انعام: ۱۰۴).

1 -Bakx et al 2015

2 -Marquis 2013

3 -Jennings et al., 2018, Denzler et al., 2018, Harjanto et al., 2018

4 -Catrin, 2016

5 -Nehring et al 2019

6 -Jones et al, 2020

7 -Higham et al, 2018

بعد چهارم بعد گزینش بود که مشتمل بر دو کد محوری گزینش مطالب درسی و واژگان مورد استعمال بود که مباحث این بخش با تحقیقات گزینش مثال‌های خوب (پاپورس ۲۰۱۴)؛ تشخیص تنبیه از پیامد (صاحبی، ۱۳۹۶)، نگاه کاستی جویانه به دانش معلم (کدخدایی، ۱۳۹۵) ، شایستگی معلمان (اولا و همکاران، ۱۳۹۸، آفتابی و همکاران، ۱۳۹۸) ، گزینش در مطالعه کتاب (ملکی، ۱۳۸۶)، کتاب‌های مصور به جای کتاب‌های بی تصویر (شکوهی ۱۳۷۶)، گزینش برنامه درسی (اوزمن و کراور، ۱۳۸۸)؛^۱ همسویی دارد.

بعد پنجم بعد آرامش بود که آرامش فکری، آرامش درونی و آرامش برونی مورد توجه مصاحبه‌شوندگان با توجه به موارد مندرج در سند تحول بنیادین بود. به نظر اکثر آن‌ها همانطور که امواج خروشان و غلطان اقیانوس نمی‌تواند آرامش و ژرفای آن را بر هم زند و امنیت آن را پریشان سازد، شایسته است که دگرگونی‌های سطحی و موقت زندگی، آرامش درونی معلم خوب را که عمیقا به خداوند ایمان دارد، برهم نزند؛ چرا که او به عنوان یک انسان متدین واقعی، تسلیم دگرگونی نمی‌شود و توازن شخصیت خویش را حفظ می‌کند و همواره آماده مقابله با مسائل ناخوشایندی است که احتمالا روزگار برایش پیش می‌آورد. او به گفته پروردگار خویش که در قرآن کریم می‌فرماید: "و آرامش را بر کسانی که از ایمان بهره‌ای داشته باشند، نازل می‌فرماید" (توبه) ایمان کامل دارد. تحقیقات: رابطه مثبت با دانش آموزان (پریبیلوا ۲۰۱۳)؛^۲ اجتناب از تحمیل تکالیف سنگین به دانش‌آموزان (آلدیلا ۲۰۱۶)؛^۳ کمتر کردن احساس منفی دانش‌آموزان (صاحبی، ۱۳۹۷)، خودداری از اضافه-کاری (صاحبی، ۱۳۹۶)، اعتماد به نفس معلم (دایکسی ۲۰۱۳)؛^۴ توجه به درماندگی دانش-آموزان (صاحبی، ۱۳۹۶) ، ویژگی‌های آرامش بخش معلم (سیمپسون ۲۰۱۳)؛^۵ رضایت شغلی معلم (رستمی، ۱۳۹۷)، گوش دادن با حوصله به دانش‌آموزان (یوسف زاده، ۱۳۹۵)، بهبود مهارت‌های یادگیری و توسعه حرفه‌ای معلمان در جهت ایجاد اعتماد به نفس آن‌ها در کلاس درس و اصلاح برداشت‌های غلط دانش‌آموزان (- کیم و همکاران ۲۰۱۹، کیان و همکاران، ۲۰۲۰)؛^۶ همسویی دارد.

1 - Popworth, 2004

2 - ozman & craver

3 - Pribylova, 2013

4 -Aldila, 2016

5 -Dixie, 2003

6 -Simpson et al., 2013

7 -Qian et al, 2020 . Kim et al, 201

از آنجائیکه الگوی معلم خوب در تعلیم و تربیت جامعه نقش دارد و این الگو باید بر اساس سند تحول بنیادین باشد، پرداختن به این موضوع از ضرورت‌های پژوهش در جامعه آموزش و پرورش امروزی است و می‌تواند منجر به ارتقاء آموزش و پرورش گردد. معلمان از راه آشنایی با شاخص‌های این الگو می‌توانند به خودارزیایی بپردازند و به نقاط قوت و ضعف خود آگاهی یابند. این الگو می‌تواند باعث کاهش آشفتگی‌ها و سردرگمی‌ها در شیوه تربیت و تأمین منابع انسانی در دستگاه تعلیم و تربیت کشور گردد و عمل به آن موجب سرفرازی معلمان و آموزش و پرورش ایران شده و رسیدن به اهداف مندرج در سند تحول بنیادین را در پی داشته باشد که بهره‌مندی از آن موجب می‌شود که بخش عمده‌ای از نگرانی‌ها، پیرامون ملاحظات نظری، مبانی فرهنگی و دینی پاسخ داده شود. از طرفی نظام آموزشی ایران که در حال حاضر به تربیت معلمان مصرف‌کننده دانش مشغول است به معلمان تولیدکننده دانش تغییر می‌یابد.

۵-۲-۲- پیشنهادها

۵-۲-۱- پیشنهادات کاربردی (مبتنی بر یافته‌ها)

بعد دانش: برای دانش‌افزایی معلمان خصوصا دانش دیجیتال که نیاز اساسی معلمان امروزی است سایت‌های مدارس به فناوری‌های پیشرفته و اینترنت پر سرعت مجهز گردد. کتابخانه‌ها و آزمایشگاه‌های مدارس مجهز باشند و هر مدرسه‌ای کتابدار و مسئول آزمایشگاه داشته باشد. بعد توان معلم: در مصاحبه‌های تربیت معلم، استخدام معلمان هر منطقه از معلمان توانمندی که توانمندی‌های آن‌ها در حوزه‌های گفتاری و کلامی، برنامه‌ریزی، ارتباطی و مدیریت کلاس محرز شده‌است، استفاده شود و به شایسته‌سالاری اهمیت داده شود. از معلمان بومی که برای حمایت از دانش‌آموزان فارغ‌التحصیل یا در حال تحصیل خود به کارهای تولیدی می‌پردازند حمایت شود.

بعد بینش: از معلمانی که دارای بینش فراشناختی هستند به‌عنوان مدیر، سردبیر، عضو هیئت تحریریه، داوران پژوهش‌های مدرسه، اداره، اقدام پژوهی‌ها، مجریان مراسم و محافل فرهنگی و عبادی، نماینده معلمان، مشاوران و افراد ذیصلاح در حل مسائل آموزشی مدرسه استفاده شود.

بعد گزینش: انتخاب معلمان نمونه منطقه‌ای از میان معلمانی که از نظر رفتاری، ارتباطی و علمی مورد تأیید اکثریت دانش‌آموزان و همکاران مدرسه می‌باشند صورت گیرد.

بعد آرامش: انتخاب مدیران و معاونان مدارس، مدیریت و معاونت ادارات آموزش و پرورش، مدرسان خانواده از میان معلمانی که دارای آرامش درونی و بیرونی می‌باشند و در ایجاد آرامش توانایی دارند، صورت گیرد

۵-۲-۲- پیشنهاد آتی (مبتنی بر محدودیت‌ها)

از نتایج تحقیقات انجام یافته در مورد الگوی معلمان خوب خصوصا در مراکز تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت استفاده شود.

آموزش مهارت‌های شغلی برای توانمند سازی معلمان عملی گردد.

به دانش روانشناسی در مراکز تربیت معلم و دوره‌های ضمن خدمت معلمان اهمیت داده شود. نتایج مطالعات تطبیقی برنامه درسی تربیت معلم کشورهای موفق در زمینه تقویت و توسعه شایستگی‌های معلمان مورد مطالعه قرار گیرد.

پیش بینی تهیه یک برنامه درسی مبتنی بر شایستگی‌های معلمان در راستای دست یابی به حیات طیبه صورت گیرد.

جذب معلمان مستعد و علاقه‌مند به حرفه معلمی با توجه به شاخص‌های مندرج در سند تحول بنیادین، ارزش‌های فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و شاخص‌های گزینش معلم در کشورهای موفق در این زمینه انجام گیرد.

ارتقاء سطح رفاه و رفع مشکلات معیشتی معلمان به‌عنوان اولین قدم در راه توسعه و ارتقاء حرفه‌ای معلمان و ایجاد نگرش تازه به حرفه‌ی معلمی و آموزش و پرورش در میان برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران سیاسی و اقتصادی جامعه در نظر گرفته شود.

استقرار نظام ارزشیابی مستمر و ارتقاء معلمان با ملاک‌های ارزشیابی عینی و دقیق منطبق با شرح وظایف، نوآوری‌ها و ابتکارات و کیفیت آموزش‌ها و نحوه تدریس معلمان انجام گیرد.

صدا و سیما توجه ویژه‌ای به ارتقای تعلیم و تربیت و نقش برجسته معلمان در پیشرفت و اعتلای همه جانبه کشور از طریق ارائه سریال‌های پر محتوا و تبلیغات مفید آموزشی داشته باشد.

۶- منابع**۱-۶- منابع فارسی****مقاله‌ها**

۱. اسکندری، حسین (۱۳۹۳). بررسی اقتدار و مرجعیت مربیان پرورشی به عنوان متولیان تربیت دینی، نهمین همایش انجمن فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه کرمان، ۶۷۱-۶۶۸.
۲. اکبری، مجید؛ معین تقوی، امیر؛ قنبری، حبیب اله؛ باقری، محمد؛ عطوفی، عاطفه (۱۳۹۳). مقایسه دیدگاه اساتید و دانشجویان در باره خصوصیات یک معلم خوب در رشته دندانپزشکی، مجله دانشکده دندانپزشکی مشهد، ۱۳۹۳، دوره ۳۸، شماره چهار، ۲۹۰-۲۸۱.

۳. اولاً، اسماعیل؛ ارشدی، نعمت الله؛ موسی پور، نعمت الله؛ یادگارزاده، غلامرضا (۱۳۹۸). طراحی الگوی شایستگی معلمان شیمی دوره متوسطه دوم، مطالعات اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، دوره ۹، شماره ۱۶۷، ۲۷-۱۲۹.
۴. آفتابی، پروین؛ عسگری، مجید علی؛ قادری، مصطفی. (۱۳۹۸). طراحی الگوی دانش معلمان علوم تجربی متوسطه اول استان کردستان بر اساس نظریه داده بنیاد. فصلنامه تدریس پژوهی، سال هفتم، ۱۸۸-۱۶۱.
۵. باقری، خسرو (۱۳۸۹). الگوی مطلوب آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران، انتشارات مدرسه، گزارش مریم مرادی، رشد علوم اجتماعی، ۱۳۹۲، شماره ۶۷، ۵۹-۵۶.
۶. باقری کراچی، امین؛ عباس پور، عباس؛ آقازاده، احمد. (۱۳۹۱). طراحی الگوی شایستگی های دانش آموختگان دانشگاه اسلامی برای خدمت محوری و تامین نیازهای جامعه. نشریه مدیریت در دانشگاه اسلامی، (۳)، ۵۰۳-۵۲۰.
۷. جاویدان، لیلا؛ علی اسماعیلی، عبدالله؛ شجاعی، علی اصغر. (۱۳۹۷). تدوین الگوی ویژگی ها و شایستگی های معلمی بر اساس اسناد بالادستی آموزش و پرورش، پژوهش در نظام های آموزشی، ویژه نامه بهار ۱۳۹۷، ۱۱۳۶-۱۱۲۳.
۸. خروشی، پوران؛ نصر، احمد رضا؛ میر شاه جعفری، سید ابراهیم؛ موسی پور، نعمت الله (۱۳۹۶). بررسی رویکرد تربیت معلم شایسته بر اساس اسناد تحولی آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران، راهبرد فرهنگ، شماره ۳۷، ۱۸۷-۱۶۳.
۹. دادار، نصرالله. (۱۳۹۷). وظایف مدیران هنرستانها، رشد آموزش فنی و حرفه ای و کار و دانش، شماره ۳، دوره سیزدهم، (۴۴-۵۳).
۱۰. ربانی، رسول؛ جعفری نژاد، مسعود؛ سبزی پور، حامد (۱۳۸۶). بررسی و تحلیل نقش معلمان بر جامعه پذیری سیاسی دانش آموزان دوره متوسطه مطالعه ی موردی بخش پیربکران، مجله دانشکده علوم اداری و اقتصاد دانشگاه اصفهان، سال نوزدهم، شماره ۴، ۱۳۰-۹۵.
۱۱. شریف نیا، سید محمد؛ عبادی، عباس؛ حکمت افشار، متیرا (۱۳۹۲). ویژگی استاد خوب از دیدگاه دانشجویان و اساتید پرستاری، یک مطالعه کیفی، نسیم تندرستی، (۲)، ۱۰-۱.
۱۲. صالحی، کیوان؛ بازرگان، عباس؛ صادقی، ناهید؛ شکوهی یکتا، محسن (۱۳۹۴). بازنمایی ادراکات و تجارب زیسته معلمان از آسیب های احتمالی ناشی از اجرای برنامه ارزشیابی توصیفی در مدارس ابتدایی، فصلنامه مطالعات اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، سال پنجم، شماره ۹، ۹۹-۵۹.
۱۳. عسگری متین، سجاد، کیانی، غلامرضا (۱۳۹۷). الگوی معیار صلاحیت حرفه ای معلمی در تراز جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۳۰، ۱۳۴-۱۰.

۱۴. کدخدایی، محبوبه السادات (۱۳۹۵). معلم دانشمند: نگاهی کاستی جویانه به دانش معلم. فصلنامه تربیت معلم فکور، سال دوم، شماره ۲، ۵۰-۳۳.
۱۵. محمدی، شیرکوه؛ کمال خرازی، سیدعلی نقی؛ کاظمی فرد، محمد؛ پورکریمی، جواد (۱۳۹۵). مدیریت آموزشی چند فرهنگی در مدارس ایران، فرا تحلیل کیفی، مدیریت مدرسه، ۴ (۲). ۷-۳۱.
۱۶. محمدی، غلامعلی؛ جباری، نگین؛ نیاز آذری، کیومرث (۱۳۹۸). توانمندسازی حرفه ای معلمان در چشم انداز آینده و ارائه مدل، نوآوری های آموزشی، شماره ۶۹، سال هیجدهم، ۷-۳۱.
۱۶. ملایی نژاد، اعظم؛ ذکاوتی، علی. (۱۳۸۷). بررسی تطبیقی نظام برنامه درسی تربیت معلم در کشورهای انگلستان، ژاپن، فرانسه، نوآوری های آموزشی، دوره ۷، شماره ۲۶، ۶۲-۳۵.
۱۷. مومنی، آزاده؛ خامسان، احمد؛ راستگو مقدم، میترا؛ طالب زاده شوشتی، لیلا. (۱۳۹۶). شناسایی ویژگی ها و کنش های معلم حمایت کننده از دیدگاه دانش آموزان: پژوهش های تربیتی، شماره ۳۵، ۷۱-۵۲.
۱۸. نیلی، جمال، ناصری، خلیل. (۱۳۹۷). آموزش دوگانه فنی و حرفه ای در چهار کشور جهان. مجله فنی و حرفه ای کار و دانش، دوره سیزدهم، شماره ۳، ۴۳-۴۰.

کتاب ها

۱. قرآن کریم
۲. اوزمن، هوارد، کراور، سموئل، ام (۱۳۷۹). مبانی فلسفی تعلیم و تربیت، ترجمه ی گروه علوم تربیتی، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی
۳. باقری، خسرو (۱۳۸۹). نگاهی دوباره به تربیت اسلامی. تهران: انتشارات مدرسه.
۴. برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۱). سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزش، وزارت آموزش و پرورش
۵. بلیک مور، ساراچین، فریث، یوتا (۲۰۰۵). مفر یادگیرنده: درس هایی برای آموزش و پرورش. ترجمه سید کمال خرازی. (۱۳۹۴). تهران: سمت
- بونر، جرد، وانک، میکائیل (۲۰۰۵). نگرش و تغییر آن ها: ترجمه ی علی مهداد (۱۳۸۴)، انتشارات جنگل.. ۶
۷. پاپ ورث، مایکل. (۲۰۰۴). راهنمای رفتار با نوجوانان. ترجمه نیسان گاهان (۱۳۹۶). تهران: انتشارات مدرسه

۸. خنیفر، حسین، مسلمی، ناهید. (۱۳۹۷). **اصول و مبانی روش های پژوهش کیفی**. تهران: نگاه دانش
۹. دشتی، محمد (۱۳۸۶). **ترجمه و شرح نهج البلاغه**، آدینه سبز
۱۰. دیکسی، جرارد. (۲۰۰۳). **اداره کلاس درس**، ترجمه مجتبی فرداد (۱۳۹۳)، تهران: انتشارات رشد
۱۱. دیویس، تامارا (۲۰۰۵). **مشاور مدرسه: دیدگاه ها و کاربرت های حرفه ای**؛ ترجمه ی کیانوش زهراکار و زهرا کهلویی (۱۳۹۵)، نشر ویرایش.
۱۲. راسول، ویلیام جی و گریبر، جیم ام. (۲۰۱۰). **مبانی آموزش مبتنی بر شایستگی**. ترجمه مرتضی طاهری. (۱۳۹۶). انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی
- سرمذ، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه (۱۳۸۵). **روش های تحقیق در علوم رفتاری**، نشر آگه ۱۳.
۱۴. **سند برنامه درسی ملی** (۱۳۹۱). تهران: شورای عالی آموزش و پرورش
۱۵. **سند تحول بنیادین آموزش و پرورش** (۱۳۹۰). وزارت آموزش و پرورش و شورای عالی انقلاب فرهنگی
۱۶. شریفی، نوید؛ کیاسالار، محمد؛ دانیالی، معصومه. (۱۳۹۵). **راهنمای جامع آموزش سلامت در مدارس**. تهران: پارسای سلامت.
۱۷. شکوهی، غلام حسین (۱۳۷۶). **مبانی و اصول آموزش و پرورش**، به نشر، آستان قدس رضوی
۱۸. شمشیری، بابک؛ کوه گرد، میثم؛ فرقانی، زهرا. (۱۳۹۳). **اقتضائات صلح آموزی در دنیای کنونی**، مجموعه مقالات همایش فلسفه تعلیم و تربیت در عمل، مهرماه ۱۳۹۳. (۳۹۷-۴۰۰).
۱۹. صاحبی، علی. (۱۳۹۳). **تئوری انتخاب در مدرسه**، تهران: سایه سخن
۲۰. صدر، سید محمد باقر (۱۳۶۰). **جهان بینی در فلسفه ما**، ترجمه ی سید حسین حسینی. انتشارات بدر
۲۱. صحراکار، سهیلا، عبابف، زهره و حسینی، سید محمد حسین (۱۳۹۶). **مدل پذیرش نگرانی - محور برای بررسی نگرانی معلمان و کارکنان آموزشی در برابر تغییرات آموزشی**. مجموعه مقالات همایش روانشناسی دانشگاه شیراز.
۲۲. غفاری، راضیه. (۱۳۹۳). **فضای آموزشی مدارس ابتدایی ایران، آلمان و انگلستان با رویکرد تطبیقی**. لامرد: نشر ایراهستان.
۲۳. فرگاس، جوزف، (۲۰۱۴). **روانشناسی تعامل اجتماعی**: ترجمه ی فیروزبخت، مهرداد و خشایار بیگی (۱۳۹۳). انتشارات ابجد.

۲۴. فروغی ابری، احمد علی؛ سلیمی، قربانعلی؛ گودرزی، اکرم (۱۳۸۵). **مبانی نظری و اصول مدیریت با نگرش نوین**، اصفهان؛ دانشگاه آزاد اسلامی.
- قائدی، یحیی. (۱۳۸۴). **اصول فلسفه تعلیم و تربیت**. تهران: انتشارات سنجش . ۲۵
۲۶. کاسل، پری، کورسینی، ریموند جی. (۱۳۹۶). **تربیت دموکراتیک نوجوانان**. ترجمه حمید علی زاده و مهدی خان آبادی. نشر ارسبارن.
۲۷. کاکابرابی، کیوان، صیدی، مریم (۱۳۹۶). **آموزش حل مسئله محور به معلمان و کاهش حل مشکلات رفتاری دانش آموزان**، مجموعه مقالات ششمین کنفرانس انجمن روانشناسی ایران.
۲۸. گال، مردیت، بورگ، والتر و گال، جوئیس (۱۳۸۶). **روش های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی**، ترجمه احمدرضا نصر و همکاران، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی و سمت.
۲۹. معدن دار آرنی، عباس، کاکیا، لیدا. (۱۳۹۴). **آموزش و پرورش تطبیقی: چشم اندازهای نوین**. تهران: نشر آریز.
۳۰. معدن دار آرنی، عباس، سرکار آرنی، محمد رضا (۱۳۸۸). **آموزش و توسعه: مباحث نوین در اقتصاد آموزش**: نشر نی
- ملکی، حسن. (۱۳۸۶). **مقدمات برنامه ریزی درسی**. تهران: سمت. ۳۱
۳۲. وزارت معارف و فواید عامه (۱۳۹۰). **نظام نامه اساسی دارالمعلمین مرکزی**، سالنامه معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه.
۳۳. یوسف زاده، محمدرضا؛ محبی، علی؛ شاه مرادی، مرتضی. (۱۳۹۵). **تدریس کیفی در آموزش عالی**: دانشگاه انتظامی امین

منابع اینترنتی

۱. پورهادی، پیمان (۱۳۹۵). **نشست تخصصی بررسی جایگاه معلمان و ارتقای منزلت آنان در ایران: چالش ها و فرصت ها**. سایت کمیسیون ملی یونسکو در ایران.
۲. رستمی، الهه (۱۳۹۷). **کارآمدی گروهی معلم، خودکارآیی معلم و رضایت شغلی او در بین معلمان زبان ایرانی**: نقش واسطه ای تعهد حرفه ای معلم، دانشگاه کردستان، پایان نامه کارشناسی ارشد.
۳. منصوریان، یزدان (۱۳۸۶). **گراند تئوری چیست و چه کاربردی دارد؟** ارائه شده در همایش چالش های علم اطلاعات، پایگاه مرکزی اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

۴. نصیری قیداری، سعداله (۱۳۹۵). جایگاه معلمان و ارتقای منزلت آنان در ایران: چالش ها و فرصت ها: نشست تخصصی بررسی جایگاه معلمان و ارتقای منزلت آنان در ایران: مهر ۱۳۹۵، کمیسیون ملی یونسکو در ایران

۶-۲- منابع فارسی

Articles

1. Altan, S., Lane, J.F., & Dottin, E. (2019). **Using habits of mind, intelligent behaviors, and educational theories to create a conceptual framework for developing effective teaching dispositions.** *Journal of Teacher Education*, 70 (2), 169-183.
2. Creswell, J.W. & D.L. Miller. (2000). **Determining Validity in Qualitative Inquiry. Theory into Practice.** 39(3): 124-130.
3. Denzler, Stefan, Wolter, Stefan. (2018). **Self-selection into Teaching: The Role of Teacher Education Institutions.** *Core.*
4. Faulkner, J. & Latham, G. (2016). **Adventurous Lives: Teacher Qualities for 21st.** *Australian Journal of Teacher Education.* Volume 41. Issue 4. <http://ro.ecu.edu.au/ajte/vol41/iss4/9>.
5. Fridman, M. (1970). **The social Responsibility of Business is to Increase its profits.** *The New York Times Magazine.*
6. Gyurova, V. & Zeleeva, V. (2017). **The knowledge and skills of the 21 century teachers.** In R. Valeeva. *The European proceedings of social of behavioral Sciences (Vol. XXIX, PP. 282-282-282-282).*
7. Hennink, M., Hutter, I., & Baily, A. (2011). **Qualitative research Method London:** Sage publication. *Critical public Health, Volume 22, pp. 11-112.* Issue 1. www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09581596.2011.565689.
8. Hong, J. C., Horng, J. S., Lin, C. I., & Chanlin, L. J. (2008). **Competency disparity between pre-service teacher education and In-service teaching requirements in Taiwan.** *International Journal of Educational Development*, 28(1), 4-20.
9. Jennings, Jennifer, Diprete. Thomas A. (2010). **Teacher Effects on Social Behavioural Skills in Early Elementary School.** *Sociology of Education.* <https://sage.altmetric.com/details/942461>.
10. Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C., & Terry, L. (2013). **What knowledge is of the most worth: Teacher knowledge for 21st century.** <https://eric.ed.gov/?id=EJ1010753>.
11. Kim, S., Raza, M. & Seiden, E. (2019). **Improving 21st Century Teaching Skills: The Key to effective 21st Century Learners.** *Comparative & International Education.* Vol. 14(1) 99-117.
12. Koing, J., Lammerding, S., Nold, G., Rohdel, A., Traub, S., Tachtsoglou, S. (2016). **Teachers professional knowledge for**

- teaching English as a foreign language: Assessing the outcomes of teacher education.** *Journal of Teacher Education*, 67(4),320-337.
13. Liu, S., Liu, C., Stronge, J., & Xu, X.(2016).**Teacher Characteristics for success in the classroom: Chinese principles' perceptions for hiring decisions.** *Asia Pacific Education Review*,17(1), 107-120.<https://eric.ed.gov/?id=Ej1092070>
14. Millward, A.(2018).**Characteristics of good teaching: The use of creative methods within our University classrooms.** *JADE: Issue 9* January 2018,ISSN: 2051-3593.
15. Othman, N.(2016). **Exploring the Innovative Personality Characteristics among Teachers.** *International Education Studies*, vol 9, No4 .published by Canadian center of science and education.
16. Priestley, M.(2005). **Making the most of the Curriculum Review: Some reflection on supporting and sustain change in Schools.** *Scottish Educational Review*.37(10), 29-38.
17. Qian, Y., & Hambrusch, S.(2020). **Teachers' Perceptions of Student Misconceptions in Introductory Programming.** *Journal of Education Computing Research*. vol.58 (2), 364-397.[journals.sagepub.com/home/jec](https://www.sagepub.com/home/jec)
18. Rich, J. (1997).*Blueprint 200 students Performance Standards: What Variables.*
- 19.Sheppard, Maia, Levy, Sara A. (2018).**Emotions and Teacher Decision-Making: An analysis of Social Studies Teachers' perspectives.** *Science Direct. Teaching and Teacher Education*77 (2019)103-203.*Journal homepage: www.elsevier.com/locate/tate.*
20. Shulman, L.S.(1987). **Knowledge and Teaching: Foundations of the New Reform.** *Harvard Educational Review*, 57(1): 1-22.
21. Thomas, S.(2017).**Teacher Empowerment. A focused Ethnographic study in Brunei. Darussalam.** *The Qualitative report*, 22(1), 47-72.

Books

- 1.Chu, S.K.W., Reynolds, R.B., Tavares, N.J., Notari, M.,& Lee, C. W.Y.(2017).**Twenty- first Century Skills and Global Education Roadmaps in 21st Century Skills Development through Inquiry – based Learning** (pp.17-32).Singapore: Springer..
2. D' Andrea, V., & Gosling, D.(2005). **Improving teaching and Learning in higher education: A whole institution approach.**
3. Helsby, G., & McCulloch, G (Eds.).(1997).**Teachers and the National Curriculum(teacher development).** London: Cassel. <https://www.amazon.com/teachers-National-curriculum-Teacher-Development/dp/0304336483>
4. Humphrey, S. (2017). **Academic literacies in the middle years: A framework for enhancing teacher knowledge and student achievement.** New York: Routledge.

5. Mussey, Season (2019). **Mindfulness in the Classroom: Mindful Principles for Social and Emotional Learning**. publisher: Available at: <https://www.amazon.com/Teachers-we-trust-Finnish-world-class>.
6. Rogers, Bill (2015). **Classroom Behaviour: A Practical Guide to Effective Teaching, Behaviour Management and Colleague Support**. SAGE Publishing.
7. Sahlberg, Pasi, Walker, Timothy D & Hargreaves, Andy (2021). **In Teachers We Trust: The Finnish Way to World-Class Schools**. Publisher: W.W. Norton & Company.
8. Tomei, L. (2010). **ICTs for modern educational and instructional advancement**. New York: Information Science Reference.
9. Zacarian, Debbie & Silverstone, Michael. (2020) **Teaching to Empower: Taking Action Foster Student Agency, Selfconfidence, and Collaboration**. Publisher: ASCD. Available at : <https://www.amazon.com>

Internet References

1. Aldila, Chica (2016). **The characteristics of Effective English Teachers, Junior High School Student's Perceptions: A case study in a Junior high school in Bandung Core**. <http://repository.upi.edu>.
2. Bakx, A.W. E.A. Koopman, M., Kruijff, de J. Brok, den, P.J. (2015). **Primary School Pupils' Views of Characteristics of Good Primary School**. DANS: Available at: <https://www.narcis.nl/Publication>.
3. Balkar, B. (2015). **Defining an Empowering School Culture (ESC): Teacher Perceptions**. *Issues in Educational Research*, 25(3), 205-225. Available at: eric.ed.gov.
4. Bambang, Budi Wiyono. (2014). **Development Strategy of Teachers Teaching/ud Professionalism**. OAI identifier: <http://eprints.uny.ac.id>: 24924, Downloaded from: <http://pps.ny.ac.id> (<http://pps.uny.ac.id>)
5. Bates, A. W. (2015). **Teaching in a Digital Age**. Open Education; Resources Collection, 6. Retrieved from <https://irl.umsl.edu/cgi/viewcontent.cgi?i=1005&context=oer>.
6. Catrin, Harrap (2016). **Knowledge and Understanding. ETHOS Primary School Teachers and Child Mental Health: Developing KnoID**: uk. bl.ethos. 69499.
7. Harjanto, Ignatius and Tamah, Siti Mina (2018). **Teachers 'Voice on their being professional**. Proceeding of the 65th TEFLIN International conference. Indonesia 12-14 July 2018, Vol 65, No. 1.: [http://repository: Wima.ac.id](http://repository.Wima.ac.id).
8. Higham, Rupert. & Djohari, Natalie (2018). **From Voting to Engaging: Promoting Democratic Values across an International School Network**. Oxford Review of Education. Taylor and Francis.
9. Jones, M.A., & Bubb, S. (2020). **Student Voice to Improve Schools: Perspectives from Students Teachers and Leaders in "Perfect Conditions"**. Available at: <https://doi.org/10.1177/1365480219901064>.
10. Marquis, Camille (2013). **Habermas, Dialogue, and Change in the International System**, available at : <http://www.e-ir.in.f>.

11. Melida Modiane, Mothwa.(2014).**Teachers' Experiences of Incorporating Indigenous in the Life Sciences Classroom.** Thesis , Identifier: uj: 8067.http: hdI.handle.Net/10210/8998.
12. Nehring, J, H., Charne r-Laird, M., & Szczesiul, S A.(2019). **Redefining Excellence : Teaching in Transition,** From Test Performance to 21st century Skills. [https:// journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0192636519830772](https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0192636519830772).
13. Peterson, Amber (2020).**Literacy is more than just Reading and Writing.** Available at: [http:// ncte.org/blog/2020/03](http://ncte.org/blog/2020/03)
14. Pribylova, Jana.(2013).**Personal Characteristics of Primary School Teachers.** International Conference on Education & Educational psychology 2013(ICEEPSY2013).ELSEVIER. Available online at: [www.science direct.com](http://www.science-direct.com).
15. Shaw, A.(2015) **21st Century Schools.** Retrieved from [http:// www. 21st](http://www.21st)
16. Simpson, Adam. Mengi, Eylem .(2013).**The Characteristic of An Exemplary Teacher: What are They?** Core: Publisher: University of Nis. DAI: identifier: oai: research.Sabanciuniv.edu: 24261.downloaded from: [http: //research](http://research). Also available at(<https://Core.ac.uk/reader/11743124>).
18. Wrahatnolo, T. (2018,January).**21st Skill Implication Educational System.** IOP conference\ series. Materials science and engineering (vol, 296, No, I. P1 2056.IOP publishing. doh. doI: 10,1088/1757.Available at: [www.research gate.net](http://www.researchgate.net).

